

Rozšíří vstup mé země do Evropské unie možnosti mého studia?

Informační brožura pro studenty.

až se vám bude
v cizině stýskat,
domů se vždy dovoláte

dovoláte se odkudkoli

Karta X

**ČESKÝ
TELECOM**

Vsaďte na jistotu, že se ze svých cest vždy dovoláte, a pořiďte si předplacenou telefonní Kartu X:

- funguje z pevných telefonních linek i veřejných automatů
- platí pro volání ze zahraničí, do zahraničí i v rámci České republiky
- nikam se nekládá, stačí zadat bezplatné přístupové číslo služby a kód karty
- volání je cenově výhodné

Například při volání z Velké Británie a USA zaplatíte jen 12 Kč za minutu, z Německa 10,20 Kč,

Více informací:

prodejní místa TELEPOINT a TELEPOINT PARTNER | trafiky | čerpací stanice | pošty a cestovní kanceláře
telefonické centrum služeb 800 190 161 | www.telecom.cz

Rozšíří vstup mé země do Evropské unie možnosti mého studia?

Publikace, kterou právě otvíráte, vznikla jako příspěvek týmu Národní agentury Socrates k podpoře vstupu České republiky do Evropské unie v předvečer referenda. Touto cestou chceme ukázat, co přijetí ČR za plnoprávného člena evropského vzdělávacího programu SOCRATES přineslo českému školství i konkrétním jednotlivcům.

Více než 70% středoškoláků ve věku 15-18 let podporuje vstup České republiky do Evropské unie.* Tato podpora nepochybně vyplývá z možností našich studentů účastnit se vzdělávacích programů Evropské unie.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
Vzdělávací program EU SOCRATES, národní agentura

** Zdroj: Výsledky anket Studentského diáře Generation Europe (1999 - 2002)*

Hlavní partner kampaně

Oficiální dopravce kampaně
před referendem

Mediální partner kampaně

Služba euroISDN představuje komfortní řešení pro všechny, kteří chtějí současně telefonovat i využívat internet, a to vše v digitální kvalitě

Každá moderní domácnost i firma, které využívají pevnou telefonní linku s připojeným telefonem a faxem a navíc používají Internet, řeší zákonitě otázku, jak být připojeni k Internetu a zároveň si neblokovat ostatní zařízení. Jednoduché a kompletní řešení toho problému nabízí služba euroISDN od ČESKÉHO TELECOMU.

Služby euroISDN jsou šité na míru moderním uživatelům, kteří vyznávají aktivní životní styl, jsou zvyklí na moderní prostředky komunikace a vyžadují bezchybná a komfortní řešení. ISDN je plně digitální technologie pro přenos dat a hlasu. S jejím využitím se k Internetu připojíte do 2 sekund a díky garantované rychlosti 128 kb/s (25 64 kb/s) budete moci surfovat rychleji a bezpečněji než na běžné telefonní lince. Součástí jedné přípojky jsou dvě digitální linky, které umožňují využívání dvou zařízení současně. Výhoda je především v tom, že v době připojení k Internetu máte druhou linku volnou pro telefonování, nebo nemáte obsazeno. Zároveň získáte

bezplatné volání mezi současně připojenými analogovými telefony k přípojce euroISDN2plus a až osm dalších telefonních čísel.

ČESKÝ TELECOM připravil pro ty, kteří až dosud zavedení digitální linky ISDN odkládali vzhledem k vysokým pořizovacím nákladům, dva cenově zvýhodněné akční digitální ISDN balíčky: ISDN Komfort (v ceně 1990 Kč) a ISDN Komfort Plus (v ceně 2990 Kč). Součástí nabídky ISDN Komfort je přípojka euroISDN2plus a ISDN modem USB Asuscom napájený z USB rozhraní. U balíčku ISDN Komfort Plus získáte navíc ještě digitální bezšňůrový telefon Sagem. Ale pozor! Akce je časově omezená a potrvá pouze do 31. května 2003.

Uvedené akční ceny jsou platné při přeměně běžné pevné linky na digitální linku euroISDN2plus a získáte ji při smluvním závazku na 24 měsíců. Ceny jsou včetně DPH. Více informací získáte na www.telecom.cz nebo na čísle 800 123 456.

Obsah publikace SOCRATES:

Úvod	6
Vzdělávací politika Evropské unie	7
COMENIUS	11
ERASMUS	31
GRUNDTVIG	43
LINGUA	47
MINERVA	51
ARION	53
Další aktivity národní agentury SOCRATES	56
Evropský rok jazyků	56
Pomoc po povodních	59
Studentský diář	62
Evropská jazyková cena – Label	63
Akce v rámci pomoci	64
Výstavy a semináře	66
Slovo na závěr	69

Úvod

Na setkáních se žáky, studenty a učiteli většinou hovoříme o tom, že české školství do Evropské unie vstoupilo již v roce 1997. Tento rok je okamžikem, kdy Evropská unie přijala Česko do svých vzdělávacích programů SOCRATES a LEONARDO, což pro naše školy znamená možnost účasti v programech spolupráce podle shodných pravidel platných pro členské země EU. Z tohoto pohledu naše školy již v Evropské unii jsou a s obrovským zájmem využívají nabízené granty z prostředků EU.

Vstupem do konkrétních forem spolupráce s partnery ze zemí EU naši učitelé a studenti najednou zjišťují, že k tomu, aby mohli využívat nabízené granty v celé šíři, nám chybí právě to formální členství v Evropské unii. Studenti studující v zemích EU totiž stále potřebují víza, nemohou si bez pracovního povolení přivydělat brigádou jako jejich kolegové z členských zemí, při překračování hranic Unie podléhají jinému režimu, apod.

Aby se to změnilo a naši žáci, studenti, učitelé, ale i všichni občané České republiky byli i plnoprávními Evropany, stačí (je nutné) vyjádřit své ANO v referendu o vstupu České republiky do Evropské unie.

Okamžikem rozšíření EU i o Českou republiku nezískáme sice výrazně více peněz do rozpočtu vzdělávacích programů, získáme však další možnosti, které Evropská unie nabízí svým žákům, studentům, učitelům a školám. Zde se zejména otevře cesta k získání dalších grantů z prostředků rozpočtu EU na spolupráci se zeměmi mimo EU (USA, Kanada, Japonsko, Austrálie, Latinská Amerika, apod.).

Vzdělávací politika Evropské unie

Vzdělávací politika Evropské unie se dostává do popředí pozornosti až v osmdesátých letech a plného rozvoje dosahuje v letech devadesátých. To je způsobeno hned několika důvody. Předně vzdělávání zůstalo a i nadále zůstává v plné pravomoci jednotlivých členských zemí a z toho důvodu nevidělo Evropské Společenství potřebu jakýmkoliv způsobem do pravomocí jednotlivých členských zemí v této oblasti zasahovat a vzdělávání ovlivňovat. Až s uvolněním pohybu pracovních sil se na trhu práce ES ukázalo, že je nutné spolupracovat i v oblasti vzdělávání, neboť vznikaly problémy s kvalifikací pracovníků přicházejících z jiných zemí ES, resp. s uznáním kvalifikace pro výkon určitých povolání. Vedle tohoto zcela praktického problému ekonomického rázu docházelo k dalšímu rozvoji vztahů zejména mezi vysokými školami zemí ES a k prohlubování spolupráce včetně výměn studentů. Tyto výměny studentů začaly být podporovány ES a na podporu studijních pobytů univerzitních studentů v zahraničí vznikl program ERASMUS. Vedle tohoto programu v té době vznikly i některé další programy (ARION, LINGUA, PETRA, aj.)

Vzdělávací programy Evropské unie, jak je známe v dnešní podobě, začaly vznikat počátkem 90. let a definitivně dostaly zelenou na Kodaňském summitu v roce 1993, který rovněž otevřel cestu k účasti i kandidátským zemím. Programy SOCRATES a LEONARDO, ale také program YOUTH FOR EUROPE, byly zpřístupněny v roce 1995 pro členské země Evropské unie a země EFTA. Pro kandidátské země se tyto programy otevřely v roce 1997 a Česká republika byla mezi prvními kandidátskými zeměmi, které účast ve všech těchto programech přijaly.

Programy SOCRATES a LEONARDO jsou klasické programy EU zaměřené na vzdělávání. Program SOCRATES je určen pro všeobecné vzdělávání na všech úrovních včetně celoživotního, zatímco program LEONARDO se orientuje na profesní vzdělávání, je úzce spojen s praxí a má i určitý sociální aspekt. Program YOUTH má za úkol posilovat vzájemné poznání a vzájemnou spolupráci mladých lidí v celé Evropě.

Až do zapojení našich škol do programu SOCRATES existovalo u nás málo programů pro české školy, které umožňovaly spolupráci s partnery ze zahraničí. Od roku 1990 sice existoval v České republice výše uvedený program TEMPUS, který jako součást programu PHARE podporoval rozvoj vysokých škol v České republice. V rámci programu TEMPUS měly všechny české vysoké školy možnost získat zkušenosti z mezinárodní spolupráce s partnery ze zemí EU. Program umožňoval kromě technické pomoci našim školám rovněž jazykové kurzy pro učitele vysokých škol, studijní pobyty našich studentů a učitelů na zahraničních vysokých školách, zavádění nových předmětů, metod výuky a v úzké spolupráci s partnerskými univerzitami ze zemí Evropské unie se tak posilovala evropská dimenze ve vzdělávání. Program TEMPUS se tímto stal základem pro budoucí

mezinárodní spolupráci českých vysokých škol a za dobu 10 let naší účasti v programu využilo možnost studia v zahraničí více než 3 000² našich studentů a téměř 4 000 vysokoškolských učitelů. Univerzity získaly technické vybavení v objemu stovek milionů korun. Vzhledem k tomu, že program TEMPUS byl programem pomoci, dostávaly naše vysoké školy prostředky na realizaci projektů z rozpočtu EU. Nemusely tedy tyto projekty většinou ani spolufinancovat z vlastních prostředků.

Okamžikem přistoupení České republiky k programu SOCRATES v roce 1997 došlo k zásadní změně formy spolupráce s univerzitami ze zemí EU. Zatímco program SOCRATES znamená zásadní kvalitativní změnu ve spolupráci pro naše vysoké školy, pro zbývající vzdělávací instituce v České republice (základní školy, střední školy, odborná učiliště, vyšší odborné školy a další typy vzdělávacích institucí v rámci neziskového sektoru) se otevřely zcela nové možnosti, které do této doby neměly možnost poznat. Z programu PHARE byly sice financovány dva projekty na podporu rozvoje základního a středního školství (projekty RES a VET), tyto však nemohly zásadně ovlivnit naše školství.

Vstupem do vzdělávacího programu Evropské unie SOCRATES se našim školám a dalším vzdělávacím institucím otevřela cesta k plné spolupráci s partnery ze zemí EU. V tomto programu již nejde o pomoc, ale o spolupráci a každá zúčastněná škola či jiná instituce vystupuje v projektu jako rovnoprávný partner a záleží zcela na každém, jak se při realizaci projektu prosadí. Pro vysoké školy byl tento přechod na partnerství v projektech snazší, neboť byl podložen předchozí spoluprací. Pro zbývající vzdělávací instituce existovala celá řada překážek a to od jazykové bariéry přes nedůvěru ve vlastní schopnosti a neznalost školského prostředí v zemích EU.

Vstup České republiky do programu SOCRATES znamenal pro naše školy velkou výzvu zejména pro účast v projektech COMENIUS. Už to, že Evropská unie použila pro program zaměřený na všeobecné vzdělávání označení „COMENIUS“, bylo pro naše školy velkým impulsem dokázat, že naše školství je srovnatelné se školstvím v EU. Již samotný rok 1997 byl pro naše základní školy, střední školy, ale i pro všechny typy učilišť obdobím jazykových kurzů pro učitele jazyků zejména ve Velké Británii, Irsku, Německu, Rakousku, ale i ve Francii, Španělsku a Itálii. Naši učitelé se účastnili různých seminářů konaných doma i v zahraničí za účelem vytvoření partnerství pro budoucí projekty a již září roku 1997 bylo v Evropské unii přijato několik desítek projektů s účastí českých základních a středních škol a učilišť. Jedním z prvních projektů byla spolupráce Centra odborné přípravy

² Stejný počet studentů vysokých škol (3 300) studuje v zahraničí v rámci programu ERASMUS v tomto školním roce a od roku 1998 mělo možnost studovat na univerzitách v zemích EU téměř 10 000 studentů.

Nymburk s francouzským Lyceé Professionel Regional J. Yves Cousteau – obsahem projektu bylo zdokumentovat vztahy Francouzů a Čechů během světových válek. Prostřednictvím studia dějin obou světových válek, návštěv památníků, besed s veterány válek a pamětníky Čechů žijících ve Francii se studenti snažili vystopovat vztahy obou zemí během těchto období světových dějin. „*Sešli jsme se s pamětníky z Nymburka, kteří prožili většinu života ve Francii. Vyprávění o českých emigrantech a jejich hrdinství během 1. a 2. světové války nám přineslo mnohá překvapení,*“ napsali francouzští studenti ve své práci do příručky, která dnes slouží jako doplňkový materiál v hodinách dějepisu.

V roce 2000 vstoupil program SOCRATES do druhé fáze a ve srovnání s prvním obdobím došlo k některým změnám spíše technického rázu. Hovoříme-li o programu SOCRATES II, jehož pravidla platí až do konce roku 2006, pak máme na mysli celý soubor aktivit, které pod tento název Evropská unie zahrnuje.

Jde zejména o tři základní pilíře vzdělávací politiky EU:

- **COMENIUS** - program všeobecného vzdělávání od mateřských škol přes školy základní až po školy střední a vyšší odborné. Program v rámci některých aktivit umožňuje účast vysokým školám a dalším vzdělávacím institucím nabízejícím další vzdělávání učitelů.
- **ERASMUS** - program vysokoškolského vzdělávání
- **GRUNDTVIG** - program pro celoživotní vzdělávání

Tyto tři programy tvoří základ programu SOCRATES a na ně navazují další programy:

- **LINGUA** - program zaměřený na podporu jazykového vzdělávání
- **MINERVA** - program otevřeného a distančního vzdělávání
- Průzkum a inovace, jehož hlavním cílem je řešení otázek a problémů vzdělávání a vzdělávací politiky. Patří sem zejména aktivita **ARION** - praktické semináře pro řídicí pracovníky ve školství, **EURYDICE** - informační síť EU o vzdělávacích systémech v zemích zapojených v programu, **NARIC** - síť pro poskytování informací při uznávání dosažené kvalifikace pro akademické a profesní účely.

Jednotlivé programy tvořící součást vzdělávacího programu SOCRATES mají řadu dílčích aktivit, které mohou školy, příp. i jiné subjekty využívat. Nelze představit všechny možnosti programu SOCRATES, je možné pouze přiblížit program jako celek a ukázat některé konkrétní příklady spolupráce mezi našimi vzdělávacími institucemi a partnery ze zemí EU.

Zásadní význam programu SOCRATES spočívá zejména ve skutečnosti, že vybrané projekty jsou financovány buď v plné výši nebo z větší části z rozpočtu EU, což umožňuje účast i menším a malým školám, které by se jinak takových akcí zúčastnit nemohly, a je možné do aktivit zapojit i školy z oblastí méně sociálně a ekonomicky rozvinutých. Aby mohly být z rozpočtu EU přidělovány granty i žadatelům z nečlenských zemí, je podmínkou účasti v programu SOCRATES závazek každé zúčastněné země zaplatit do společného rozpočtu příspěvek v dohodnuté výši na pokrytí nákladů spojených s účastí svých škol a dalších účastníků v programu. Tento závazek vyplývá pro Českou republiku z příslušného rozhodnutí Rady přidružení o přijetí podmínek účasti v programu SOCRATES. Na základě tohoto rozhodnutí převádí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky každoročně prostředky na účet programu SOCRATES do EU. Vedle toho však existuje výrazná podpora rozpočtu České republiky z programu PHARE (program pomoci EU), což v konečném efektu vypadá tak, že každoročně více než polovinu rozpočtu České republiky dostáváme jako pomoc EU z prostředků PHARE. Tato pomoc Evropské unie vede k tomu, že z programu SOCRATES naše školy čerpají mnohem více finančních prostředků, než je do programu vloženo ze státního rozpočtu.

Program SOCRATES je velice ambiciózní projekt Evropské unie, který si okamžitě získal obrovskou podporu ve všech účastnických zemích. S jeho realizací však vzniká celá řada problémů. Stávající rozpočet je nedostatečný, neboť rostoucí popularita programu SOCRATES vede k dalšímu růstu zájmu škol a dalších účastníků o účast v programu. Téměř všechny školy se po skončení projektů ucházejí o projekty další. Naše školy se naučily využívat nabízené granty a umí si poradit i s podporou, kterou formou tzv. dofinancování poskytuje i samotné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Velice příjemné je, že v EU jsou partneři z České republiky považováni za rovnocenné partnery, kteří mají o spolupráci zájem, plní své povinnosti a dokáží využít program pro další zkvalitnění výuky.

SOCRATES – podprogram COMENIUS

Program Comenius napomáhá spolupráci mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol, ale i dalšímu vzdělávání pedagogů stávajících či budoucích zejména poskytováním finančních prostředků podle pravidel EU na realizaci různých forem spolupráce a dalších aktivit.

Nabízí různé podoby společných aktivit s odlišnými pravidly:

Nástěnka výstupů z projektu škol Cheznovice, Gijón a Joensuu.

Projekt spolupráce škol, jehož se účastní nejméně tři školy z různých zemí. Školy si samy zvolí společné téma projektu, jehož řešiteli jsou žáci a studenti (např. umění, životní prostředí, kulturní dědictví, evropské občanství apod.), na němž pak pracují po dobu 1-3 let. A co účast v projektu přináší? Žákům i učitelům v první řadě zlepšení jazykových znalostí, šanci navázat osobní kontakty s kolegy v zahraničí, ověřit a porovnat si své schopnosti, ale také sblížení s odlišnými kulturami a soužití v budoucí společné Evropě. Jak takové projekty vypadají?

Česká škola: **Základní škola, Cheznovice**

Zahraniční školy: Španělsko, Finsko

Název projektu: **„Our European study“**

Z prací každého roku byly na školách připraveny výstavy. Hlavní náplní

druhého roku projektu bylo zpracování symbolů obce jako její historické součásti.. Vedlejší náplní byly vánoční a novoroční pozdravy.

Během roku se uskutečnily dvě partnerské schůzky. První proběhla v České republice. Učitelky ze Španělska a Finska si prohlédly školu a byly přijaty zástupci obce. Další schůzka se uskutečnila ve španělském Gijónu.

„Děti se zaujetím vypracovaly přání pro své partnery. Bylo velmi zajímavé prožívat s dětmi jejich nápady, kterými chtěly obohatit svoje práce.“

„Hlavní náplní bylo zpracování symbolů obce. Naše škola si za jediný symbol zvolila znak obce – cvoček. Dále se jsme chtěli představit práce srovnávající historii tak před sto lety se současností ve třech oblastech: život ve škole, dětské hry a bydlení. Děti si na tato témata měly povídat s babičkami a dědečky. Dále jsme si pozvali na besedu jednoho z nejstarších obyvatel obce, shodou okolností kronikáře a dlouholetého ředitele zdejší školy.“

Po důkladné přípravě se děti pustily do výtvarného zpracování. „Hlavní však bylo, že nás to všechny nesmírně bavilo, že jsme se při práci těšili, s čím se předvedou žáci partnerských škol a zda se jim budou naše práce líbit. Na závěr jsme z papíru vytvořili malé pantoflíčky, které jsem opatřili originálními cvočky z místní sbírky. To proto, abychom dětem ve Španělsku a ve Finsku názorně ukázali účel a funkčnost cvočků.“

„Španělé si za symboly města vybrali výtvarné monumenty, které jsou opravdu velmi zvláštní a zajímavé. Finové si zase vybrali to, co jejich město charakterizuje: řeku, most, dřevěné domy apod. Všichni jsem se shodli na tom, že tato práce byla přínosem a velice rozšířila naše obzory a obohatila náš všední školní život.“

Česká škola: 4. ZŠ, Příbram

Zahraniční školy: Norsko, Španělsko, Dánsko, Itálie

Název projektu: **„Lifestyle-independent of national borders. An example of European integration among the young generation“**

„Název projektu „Lifestyle“, organizace a charakter práce na projektu seznamuje jak učitele, tak i žáky partnerských škole se způsobem života, výchovy a vzdělávání, trávení volného času, historií a kulturou jednotlivých národů.

Vzhledem k tomu, že komunikačním jazykem je angličtina, popř. němčina, je vidět pokrok i v této oblasti. Základním komunikačním prostředkem je e-mail a internet. Tvorba www stránek školy a studentů je nedílnou součástí projektu.

Práce 4. ZŠ na projektu byla hodnocena hlavním koordinátorem i ostatními partnery jako špičková, a proto jsme byli požádáni, abychom se stali hlavním editorem společného elektronického slovníku všech pěti partnerských škol v šesti jazycích. Slovník je tvořen slovní zásobou ze všech podtémat hlavního té-

Španělská návštěva mezi nejmenšími žáky 4.ZŠ Příbram (květen 2002)

V průběhu partnerské návštěvy k projektu EUROBOTICA byla provedena prezentace finálního výrobku – funkčního zařízení na třídění euromincí.

Titulní strana čtyřjazyčného slovníku.

*Tématem třetího roku projektu ZŠ Mnichovo Hradiště bylo
"Na cestě do nové Evropy - pojďme společně".*

matu „Lifestyle“. Finální podoba elektronického slovníku je umístěna na <http://www.sweb.cz/4zspb>, stejně jako některé [www](http://www.sweb.cz/4zspb) stránky našich žáků.“

Česká škola: **Střední průmyslová škola, Uherské Hradiště**

Zahraniční školy: Belgie, Polsko

Název projektu: **„EUROBOTICA“**

„Úkolem škol, které se zapojily do projektu Eurobotica, bylo navrhnout a vyrobit funkční část (tzv. modul) zařízení na třídění mincí. Tyto moduly byly v dubnu 2002 smontovány do jednoho celku a celé zařízení bylo předvedeno na závěrečné prezentaci.

Úkolem naší školy bylo dopravovat jednotlivé mince v určitém časovém intervalu na stanovené místo. Tento úkol jsme zvládli. Přínos projektu jak pro školu, tak pro studenty byl velký. Přesto, že projekt Eurobotica je technickým projektem, není modul jediným produktem. Dalšími výstupy jsou: fotoalbum s fotografiemi ze všech důležitých akcí spojených s projektem, videokazeta o naší škole, která byla vytvořena k propagaci naší školy na akcích projektu Eurobotica, videokazeta o projektu, která byla vysílána městským informačním kanálem.“

Česká škola: **ZŠ, Dvůr Králové nad Labem**

Zahraniční školy: Itálie, Španělsko, Španělsko

Název projektu: **„Treecology - le radici della Terra“**

„Co se týká jazykové stránky projektu, zajímavá byla práce na čtyřjazyčném slovníku, který je jedním z výstupních produktů. Zvýšený zájem o cizí jazyky byl jedním z nejvýraznějších přínosů projektu. Zásahu na tom má nejen práce na projektu, ale také pobyt jazykové asistentky z Nizozemska. Na začátku projektu se na naší škole vyučovaly dva cizí jazyky, tento rok jsou to již čtyři, mezi nimi i španělština, o kterou je díky práci na projektu velký zájem.

Další oblastí, kterou práce na projektu pozitivně ovlivnila, jsou informační a komunikační technologie. Úroveň učitelů i žáků i vybavenosti se v této oblasti výrazně zlepšila.

Naše práce byla tento rok zaměřená na tradice a stará řemesla a také na významné historické objekty Dvora Králového a okolí. V hudební oblasti to bylo vytvoření ilustrovaného zpěvníku českých písní o přírodě. Ve výtvarné oblasti děti vytvořily množství obrázků a také keramických předmětů, například domovních štítů. Společným produktem všech čtyř škol je multimediální CD-ROM.“

Česká škola: **I.ZŠ, Mnichovo Hradiště**
Zahraniční školy: Rakousko, Polsko, Portugalsko
Název projektu: **„The History of My Town“**

První rok žáci shromažďovali materiál týkající se minulosti i přítomnosti města. Z jejich iniciativy vznikl i model celého náměstí. Výsledkem bylo sestavení knihy nazvané „Mnichovo Hradiště a okolí“. Kniha byla rozeslána do partnerských měst.

Následující rok se zpracovávali žáci podtéma „Škola a já“. Hlavním cílem bylo zachytit život žáků uvnitř školy a to vše pak porovnat s ostatními zeměmi. „Všechny zúčastněné školy měly za úkol vytvořit plakát s rozvrhem vyučovacích hodin. Po vzájemné výměně mohli žáci porovnat rozdílnost předmětů a jejich časovou dotaci během týdne, začátek a konec vyučování na jednotlivých školách nebo délku vyučovacích hodin a přestávek.“

„V posledním březnovém týdnu navštívili naši školu dva učitelé z rakouské školy v Enns a jedna učitelka z polského Štětína, aby poznali chod naší školy a završili jednu část projektu. Úkolem žáků bylo dokončit vlajku, na které byly otištěny stopy dětí zúčastněných zemí směřující do Evropské unie. Děti tuto práci přijaly s nadšením, snažily se hovořit jak anglicky, tak i německy, což pro ně nebyl takový problém vzhledem k vřelému přístupu zahraničních učitelů.“

Především zlepšení komunikačních schopností v cizím jazyce nabízí jednoleté **jazykové projekty**. Jeho hlavní předností jsou vzájemné výměny žákovských/studentkých výměn, kdy skupina žáků/studentů stráví alespoň dva týdny na partnerské škole, zpravidla ubytovaná v rodinách.

Z rozpočtu EU lze hradit výdaje na realizaci projektu včetně výdajů spojených s náklady na cestu a pobyt v partnerské škole v zahraničí.

Česká škola: **Sigmundovo SOU strojírenské, Lutín**
Zahraniční škola: Německo
Název projektu: **„Preparation and Creation of the Internet Café“**

Celý projekt byl rozdělen do několika částí, na kterých studenti pracovali:

- 1) Design internetové kavárny
- 2) Multimediální Homepage
- 3) Výroba video-deníku, střih na základě komponentů
- 4) Instalace základů PC sítě do internetové kavárny
- 5) Multimediální projekt

V průběhu projektu měli být zpracovány různé aspekty multimediální komunikace v rámci „Internetové kavárny“. Vedle zřízení serveru a sítě, designu PC –

stolů a židlí, šlo v tomto projektu o výběr vhodného hardwarového a softwarového řešení přístupu na internet, o multimediální využití internetových stránek a o průzkum současného standardu při přenosu video-sekvencí na internetu. K dosažení těchto cílů byly podřízeny práce na jednotlivých dílčích projektech. Jednotliví žáci byli do svých projektů přiděleni podle zájmů, schopností a znalostí dané problematiky. Skupiny byly tvořeny žáky z německé školy a žáky z české školy. Společná práce na konkrétních úkolech podporovala vzájemnou komunikaci, při níž byly využívány znalosti německého a anglického jazyka.

Výstupy: Internetová kavárna, kalendář, informační brožura, internetové stránky, CD, videokazeta

Česká škola: **Střední zdravotnická škola Kolín**

Zahraniční škola: Itálie

Název projektu: **„What traditions are still alive for young people?“**

Celý projekt začal korespondencí přes internet, kdy se studenti začali postupně poznávat. Pro tento účel byly vyrobeny osobní dotazníky „Identity card“, které studenti vyplňovali a navzájem posílali. Následovala výměna videokazet s prezentací jednotlivých studentů. Během příprav na cestu do Itálie se studentky zúčastňovaly základního kurzu italského jazyka, kde se nejprve naučily nejpoužívanější fráze běžného života. Studentky absolvovaly od října do prosince jednu hodinu italštiny týdně. Během lekcí se studenty dozvídaly o složité jazykové situaci na severu Itálie a naučily se několik slovíček ve furlanštině – tedy v jazyce oblasti partnerské školy – Furlanska.

Studenti se ocitli v naprosto nových životních situacích a museli je sami řešit. Učili se být tolerantními. Zdokonalovali se v angličtině a naučili své partnery několik slovíček a frází v češtině. Uvědomili si, že přes rozdíly v kultuře a společnosti je vždy rozhodující člověk a jeho počínání. Na konci celého pobytu bylo naprosto zřejmé, že většina děvčat překonala počáteční ostych a nebála se mluvit anglicky.

Učitelé poznali školu jiného typu a mohli posoudit vztahy na škole s malým počtem pracovníků a studentů.

Výstupy: videokazeta, CD o Furlansku, výstava produktů – např. keramické výrobky, internetové stránky, pobytové deníky

Česká škola: **Základní škola Nové Město nad Metují**
Zahraniční škola: Dánsko
Název projektu: **„School, Culture and Society in a European Dimension“**

„Před oficiálním zahájením práce na jazykovém projektu navštěvovaly všichni účastníci kurz dánštiny. Jednak proto, že jsme chtěli poznat, jak vůbec dánština zní, ale hlavně proto, abychom byli schopni používat základní zdvořilostní obraty. S dánskými partnery jsme se domluvili na společném jazykovém produktu, a tím měla být stolní hra, video a CD. V průběhu celého školního roku si skupinky dětí vyměňovaly informace o svých zemích, během pobytu v zahraničí se točil film. Na návštěvě partnerské školy v Dánsku děti pracovaly nejen na projektu, ale hodně času také trávily sportovními akcemi, poznáváním zvyků dánských rodin, návštěvou kulturních a historických zajímavostí ...“

„Snad největším přínosem bylo, že děti v rodinách musely mluvit anglicky nebo německy. Pro nás, učitele, znamenal projekt mnoho nespočítatelných hodin práce s dětmi navíc. Odměnou však pro nás bylo zjištění, že to nebyla práce zbytečná. Dali jsme se do něčeho, o čem jsme vůbec předtím nevěděli, jak to dopadne. Chtěli jsme ale nabídnout alternativu a svým způsobem i odměnu dětem i jejich rodičům. V Dánsku jsme se mohli přiučit, jak skvěle může fungovat spolupráce rodičů se školou. Některé aktivity jsme zkusili v našich podmínkách napodobit a skvěle fungovaly. Možná, že jsme v každodenním životě jen málo odvážní nebo pohodlní. Každopádně nás však všechny aktivity, shrnuté pod jedno slovo Comenius 1.2, významně obohatily.“

Výstupy: videokazeta, CD, hra – vyučovací pomůcka

Česká škola: **Střední odborné učiliště společného stravování
a Odborné učiliště, Ostrava - Hrabůvka**
Zahraniční škola: Itálie (Sicílie)
Název projektu: **„Savour and learning“**

Projekt je založen na vzájemné spolupráci dvou odlišných druhů institucí – italským gymnáziem a českou střednou odbornou školou se zaměřením na vzdělávání v oblasti gastronomie. Celý projekt je zaměřen na studium gastronomie a její propojení s historií, sociálním, kulturním a ekonomickým kontextem obou zemí. Jedním z hlavních cílů projektu je zdokonalení studentů v běžné komunikaci v cizím jazyce – v angličtině. V průběhu projektu se také čeští studenti účastnili hodin italského jazyka, během kterých se naučili základní fráze

a slovíčka. Během celého projektu studenti komunikovali hlavně prostřednictvím internetu – mailu. Závěrečným výstupem projektu bude zhotovení kučárky ve třech jazycích (česko-anglicko-italsky).

Setkání našich studentů s italskými partnery na Sicílii

Foto: Hrabůvka - Sicílie

Projekt rozvoje školy se sice týká především vedení školy, ale v konečném efektu zlepšuje metody a kvalitu výuky či vztahy školy s vnějším světem. Téma spolupráce se liší, např. prevence proti násilí na školách, integrace žáků z etnických skupin do vyučování, vývoj nových učebních metod a pomůcek, zlepšení dovedností žáků a jejich uplatnění na trhu práce.

Česká škola: **Gymnázium Jana Nerudy, Praha 1**

Zahraniční školy: Itálie, Německo

Název projektu: **„Cizí jazyky ve vyučování“**

„Za cíl v našem projektu si klademe rozšířit výuku použití cizích jazyků v prostředí školy a následkem toho úroveň jejich znalosti zvýšit.“

Cizí jazyk přestane být samoučelovým jevem hodin cizího jazyka v okamžiku, kdy je použit pro praktický účel. Tím může být např. komunikace s přáteli ze zahraničí nebo snaha něco nového se dozvědět. A právě tato snaha se dá velmi dobře využít v hodinách odborných předmětů. Informace nabyté v cizojazyč-

ných zdrojích žáci pak použijí v česky vedených hodinách. Aby se tento způsob výuky mohl uskutečnit, je nutné aby učitel odborného předmětu byl schopen zpočátku alespoň pasivně cizojazyčným textům rozumět.“

Zhodnocení prvního roku projektu: „Studenti se s cizími jazyky v odborných předmětech setkali již dříve, ale nejednalo se o systematické využití cizího jazyka v hodinách. V rámci projektu dochází k jejich uvědomělejšímu používání.

Spolupráce s partnerskými zahraničními školami byl vynikající. Bez problémů byly dohodnuty výměny učitelů.“

Cíl bezprostředně související s rozvojem školy: dochází k živější komunikaci a spolupráci mezi jednotlivými kabinety.“

Individuální granty

Program Comenius nejsou jen projekty, i když tvoří podstatnou část realizovaných aktivit. Vedle institucionální spolupráce se mohou do programu zapojit i jednotlivci. Jedná se například o **kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** nebo o budoucí učitele cizích jazyků v rámci **asistentů pobytů**.

Vybraní účastníci obdrží grant na financování odborných kurzů či asistentů pobytů.

Kurzy dalšího vzdělávání umožňují účastníkům zlepšit jejich znalosti, praktické dovednosti a přiblížit vzdělávací systémy v Evropě. Jazykové kurzy jsou určeny pro učitele cizích jazyků a konají se v zemích, kde se daným jazykem mluví a vyučuje. Odborné kurzy jsou určeny široké pedagogické veřejnosti (učitelé, školitelé, inspektoři apod.). Tyto kurzy se mohou konat v kterékoli zemi zapojené do programu Socrates.

Zkušenosti na názory některých účastníků:

Libuše Škapová, učitelka francouzštiny, Škola ekonomiky a cestovního ruchu a soukromá SOŠ, s.r.o., Žďár nad Sázavou
termín kurzu: 15.7.-26.7.2003
místo konání: Paris, FR
název kurzu: „Practique de l'oral“ FR-008

„Kurz byl zaměřen na metodiku výuky francouzského jazyka na základě autentického textu, autentických videonahrávek a audiozáznamů.

Na začátku kurzu jsme měli možnost hospitovat v intenzivních kurzech

francouzštiny pro cizince, které pořádá organizátor našeho kurzu. Následovaly podrobné rozборы těchto náslechnů. Další náplní kurzu byl rozbor základních etap výuky francouzského jazyka s důrazem na komunikativnost. Dostatečný prostor byl věnován také aktivitám ve vyučování. Kurz byl velmi dobře připraven, vyučovali zde fundovaní učitelé, kteří kladli důraz na praktické využití přednášené látky ve vyučování.

Ubytování, stravování i výuka probíhaly v jedné z pařížských středních škol v klidném prostředí.“

Kateřina Kubešová, školitelka, Kritické myšlení, o.s., Praha 5

termín kurzu: 2.9.-8.9.2003

místo konání: Tampere, FI

název kurzu: „Mentoring-Basics on Mentoring as a Learning Tool“

„Kurz byl velmi dobře připravený. Ještě před kurzem jsme obdrželi kvalitní studijní materiály spolu s otázkami, na které se máme připravit. Tyto úkoly jsme využili v prvních dnech kurzu. Program byl vhodně členěný do smysluplných bloků, lektorky byly zkušené a dobře připravené. Podpůrné pracovní materiály na dobré úrovni.

Oceňuji také, že jsme díky nabídkám pro volný čas měly možnost poznat finské lidi a krajinu; přirozeně se tak z nás vytvořila kompaktní učící se skupinka.

Mně jako lektorce ukázal kurz odlišný způsob efektivní práce s lidmi. Principy mentoringu jsou dobře využitelné při individuálních konzultacích, supervizích, v našem programu především ve spojení s procesem certifikace lektorů a učitelů.“

Svatava Rumpelová, učitelka němčiny, Obchodní akademie, Orlová-Lutyně

termín kurzu: 8.7.-19.7.2003

místo konání Düsseldorf, DE

název kurzu: „Wirtschaftsdeutsch und Berufliches Deutsch mit und ohne Internet Unterrichten“

„Kurzu se účastnili učitelé hlavně vysokých a v menší míře středních škol z Ameriky a Evropy. Seminář byl organizován Institutem pro mezinárodní komunikaci, který zajistil vyučující jednak z řad vlastních pracovníků a jednak externí experty přímo z praxe. Součástí kurzu byly také odborné exkurze do banky, úřadů a nakladatelství, ale také exkurze poznávací.

Formální a obsahová stránka výuky byla na dobré úrovni. Poznatky z přednášek některých lektorů nejsou však přenosné do výuky na mém typu školy. Velký význam pro moji praxi měly projektové semináře zaměřené na rozvoj dovedností při práci s počítačem v hodinách hospodářské němčiny.

Většina materiálů a poznatků bude využitelná ve výuce odborného německého jazyka, zvláště u oboru cizojazyčný korespondent. Důležité podněty přinesla práce s internetem, orientace při hledání potřebných dat v oblasti hospodářské a profesní němčiny.

Ubytování v rodinách bylo zajištěno na odpovídající úrovni a kontakt na rodinu mi umožnil další rozvoj jazykových znalostí a bližší poznání životního stylu v Německu.“

Studenti - budoucí učitelé cizích jazyků mohou s podporou programu Comenius absolvovat stáž jako **asistenti při výuce jazyka** na zahraniční škole. Naskýtá se jim tak možnost, aby zlepšili své znalosti dalšího evropského jazyka, vzdělávacího systému a v neposlední řadě prohloubili své učitelské dovednosti. Druhým úkolem asistentů je zlepšit jazykové znalosti žáků na hostitelské škole a probudit v nich zájem o kulturu a zemi, ze které pochází.

Jitka Schlesingerová, 24 let, studentka pedagogické fakulty
Technické univerzity Liberec
Hostitelská instituce: Lycée college Saint – Vincent – Providence,
Místo pobytu: Rennes, Francie
Datum: 10.9. – 7.12.2001

„...pracovala jsem jako asistentka při výuce angličtiny v gymnáziu v Rennes. Většinou jsem pomáhala ve třídě jinému učiteli, který řídil průběh hodiny. Vůbec ale neklasickým frontální způsobem. Mým úkolem byla práce se skupinami na přípravě různých diskusních témat, na rozбореch autentických materiálů (literatura, tisk, internet ...) či na zpracování nejrůznějších krátkodobých projektů. Pomáhala jsem studentům s náplní prezentací, s organizací projevu i se slovní zásobou.

Malou skupinku dětí jsem učila i češtinu. Ačkoliv jsme měli málo času, jejich snaha, zájem i schopnosti mě velice příjemně překvapily. (Po dvou měsících dokázali vyslovit „Strč prst skrz krk“)...

Na vlastní žádost jsem se účastnila i hodin angličtiny a francouzštiny ve třídách pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Individuálně jsem se věnovala žákům, kteří měli problémy s pochopením probíraného učiva, procvi-

čovala jsem s nimi pravopis a pomáhala jsem s udržováním kázně při hodinách. Kromě těchto aktivit jsem se podílela i na přípravách národního zasedání Evropského parlamentu mladých, které se konalo na „mém“ gymnáziu krátce po mém odjezdu.

Vzhledem k tomu, že mi škola nabídla jen symbolickou cenu za ubytování a stravování, byla pro mě výše měsíčního grantu dostačující.

Myslím, že jsem se tím mnoho naučila. Díky vstřícnosti a přátelství učitelů se stal můj pobyt v Rennes nejen profesionálně přínosný, ale hlavně příjemný.

Myslím si, že můj pobyt v Rennes měl podstatný přínos i pro mé studenty. Nejen že jsem je učila češtinu, ale hlavně jsem se snažila vytvořit pravdivý obrázek o naší zemi, o které oni měli zkreslené představy. Až tam jsem si uvědomila, jak mohu být hrdá na to, že jsem Češka. Na druhou stranu musím uznat, že mě i studenti hodně naučili o celém procesu evropské integrace, o jeho principech, kladech i záporech.“

Barbora Mayerová, 24 let, studentka pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni
Hostitelská instituce: Sint-Aloysiuscollege
Místo pobytu: Diksmuide Belgie
Datum: 14.9.2001 – 14.12.2001

„Základním úkolem mého působení na Sint-Aloysiuscollege bylo seznamovat žáky v hodinách cizího jazyka (především francouzštiny) s Českou republikou, její současnou situací, historií, kulturou apod. a zároveň vyučovat v hodinách francouzštiny na základě metody FLE – Français langue étrangère. Pracovní plán byl určen požadavky jednotlivých vyučujících, kteří mi poskytli prostor pro moji práci ve svých hodinách. Pracovní podmínky pro mou přípravu byly dobré. K dispozici jsem měla počítač, připojení k Internetu, mohla jsem také navštívit České kulturní centrum v Bruselu, kde jsem získala další zajímavé materiály o České Republice.

Kromě cizích jazyků jsem často vyučovala v hodinách estetiky a hudební výchovy, kde jsem měla možnost seznámit studenty s kulturním a částečně i společenským vývojem českých zemí v minulosti i současnosti. Bohužel se mi nenaskytla příležitost navštívit některou z hodin dějepisu (můj druhý aprobační předmět.

Z hlediska poznání nové kultury považuji svůj pobyt za velmi přínosný. Měla jsem možnost seznámit se s životem a situací ve vícenárodnostním státě, v němž žijí národy odlišných jazyků (holandština a francouzština, němčina)

a také odlišné národní mentality, což přináší určité problémy a případné konflikty. Za svůj pobyt jsem se částečně naučila holandsky, týdně jsem se studiu holandštiny věnovala 2 vyučující hodiny.

Pro zahraniční studenty byl můj pobyt velkým přínosem především v oblasti poznání odlišné evropské kultury a životního stylu. Většina z nich se poprvé v životě setkala s člověkem, který pochází z postkomunistické země a má své vlastní zážitky a vzpomínky na tuto dobu, kterou studenti dosud znali jen z učebnic.“

Helena Kumbárová, 24 let, studentka Ostravské univerzity
Hostitelská škola: I.E.S. Castillo de Matrera
Místo pobytu: Villamartín, Andalusie, Španělsko
Doba trvání asistentského pobytu: 1.10.2001 – 20.12.2002

„Mým hlavní úkolem byla výuka anglické konverzace, učila jsem 15 hodin týdně studenty od 13ti do 17ti let. Skupina sestávala z asi 15 studentů (celá třída byla rozdělena na dvě půlky – jedna polovina měla se mnou anglickou konverzaci, druhá polovina měla hodinu angličtiny s původním vyučujícím v jazykové laboratoři).

Díky mé znalosti španělštiny jsem mohla s učiteli či studenty hovořit jejich mateřským jazykem, ale učinila jsem dohodu s kolegy z anglické sekce, že se žáky i vyučujícími angličtiny budu hovořit pouze anglicky, což byl cílový jazyk při mé výuce. Taktéž všechny porady anglické sekce se konaly v angličtině, což mí kolegové přijali jako způsob vlastního sebezdokonalení. Později jsem shledala toto rozhodnutí velmi cenné a nápomocné, protože studenti netušíce, že rozumím jejich mateřskému jazyku byli nuceni vynaložit úsilí a vyjádřit se v angličtině. Španělštinu jsem používala pouze v nejnútnejším případě jako náповědu slovíček u méně pokročilých studentů.

Mě přinesla role jazykového asistenta především skvělou příležitostí aplikovat v praxi vyučovací dovednosti, které jsem získala během studia na vysoké škole. Získala jsem praxi v práci se studenty různých věkových skupin a v aplikování odlišných postupů výuky pro studenty různé jazykové úrovně. Měla jsem zároveň možnost procvičovat a zdokonalovat vlastní znalost angličtiny.

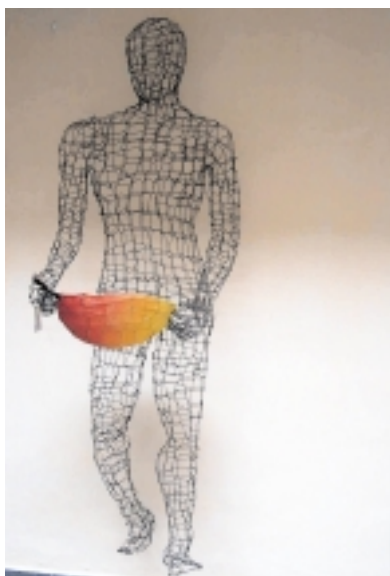
Částečně jsem pronikla do obecných problémů španělského vzdělávacího systému, měla jsem možnost porovnat jej s českým vzdělávacím systémem a v tomto směru spatřuji řadu výhod českého školství, které mohu v budoucnu uplatnit jako způsob motivace svých žáků.“

V rámci výše popsaných decentralizovaných aktivit programu COMENIUS bylo v České republice v letech 1997 až 2002 vyčerpáno na realizaci projektů škol a na individuální granty téměř 6 500 000 EUR a z těchto peněz bylo financováno více než 1 100 projektů škol a téměř 2 300 individuálních grantů pro naše učitele a asistenty při výuce cizích jazyků.

Centralizované aktivity programu Comenius jsou zaměřeny na finanční podporu mezinárodní spolupráce v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků a vytváření **tematických sítí** v rámci zemí zapojených do programu Socrates. Projekty jsou vybírány a hodnoceny Evropskou komisí.

COMENIUS WEEK

Akce COMENIUS WEEK vznikla z iniciativy zástupců Evropské komise v Bruselu a z tohoto důvodu se toto město i země staly jejím hlavním dějištěm. Při příležitosti setkání studentů, asistentů, učitelů a zástupců vzdělávacích agentur (24. – 27. 11. 2001) v Bruselu získali studenti ze 30 zemí možnost prezentovat svou mnohdy několikaletou práci na projektech. Jednalo se

Dva exponáty z výstavy v Parlamentu

Vystoupení gymnastek v příbramském divadle

Balet základní umělecké školy Prahy 3 v pražském divadle Solidarita

o nejlepší projekty vybrané Evropskou Komisí; za Českou republiku byly nominovány celkem tři školy. Vítěznou školou se stalo Gymnázium Stříbro, které nás spolu se zástupcem regionálního tisku na bruselském setkání reprezentovalo. Gymnazisté vystupovali v národních barvách (mikina, tričko, čepice) se symboly Národní agentury a logem programu SOCRATES. Skupinu doplňoval učitel ze základní školy Semice, který se účastnil kurzu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

COMENIUS WEEK byl v České republice představen a slavnostně zahájen dne 26. 11. 2001 vernisáží výstavy dětských prací, které byly vybrány z výtvarné

Vedoucí delegace EU v Praze pan Ramiro Cibrián v rybářském učilišti v Třeboni

Rómské tanečky v podání 32. ZŠ Plzeň v třeboňském divadle

soutěže „**Žijeme v Evropě – tady jsme doma**“ vyhlášené agenturou SOCRATES. Výstava byla instalována v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a záštitu nad ní převzal tehdejší předseda Parlamentního výboru pro evropskou integraci pan Doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. Vernisáže se zúčastnili poslanci a členové Komise Evropské unie z Bruselu.

Národní agentura SOCRATES se rozhodla rozšířit hlavní myšlenku akce – podporu programu Comenius a informovanosti veřejnosti o aktivitách programu SOCRATES – o snahu sblížit jednotlivé vzdělávací i kulturní instituce v České republice (školy, divadla) a seznámit veřejnost s aktivitami, znalostmi a schopnostmi dětí včetně entusiasmu jejich učitelů i rodičů. COMENIUS WEEK byl v České republice zastoupen prezentací práce, píle a talentu dětí při vystoupeních v šesti českých divadlech (Praha, Třeboň, Příbram, Liberec, Opava, Tábor) a v aule Univerzity Tomáši Bati ve Zlíně. **Ke cti uvedených měst patří to, že všechna nabídl** **svá divadla zdarma, stejně jako Univerzita Tomáše Bati Zlín univerzitní aulu,** a výrazně tak přispěla k možnosti divadelní představení realizovat.

Tato akce se setkala s velkým úspěchem i ohlasem a to nejen v ČR, nýbrž i u zástupců Evropské komise v Bruselu, kteří naši akci podpořili a zúčastnili se některých aktivit.

Dalším významným počinem v rámci COMENIUS WEEK v ČR bylo setkání se studenty středních škol v Třeboni. Této akce se účastnil i **vedoucí Delegace EU v Praze pan Ramiro Cibrián.** Ve spolupráci se zástupci města Třeboně se pan Cibrián seznámil s některými projekty realizovanými za podpory EU a navštívil Muzeum venkova v Kojákovcích, malé vesnici na Třeboňsku, které bylo vybudováno za podpory programu PHARE v roce 2001. Návštěva města, muzea, dvou treboňských škol včetně diskuse se studenty a odpoledne i s občany města vyvrcholila bohatým programem v Divadle J. K. Tyla v Třeboni. **Večerního představení v divadle se účastnil i hejtmán Jihočeského kraje pan Jan Zahradník.**

Naši školáci se v rámci této akce podíleli i na tzv. balónkové akci - dne 27. 11. 2001 přesně ve 12 hodin děti v celé Evropě vypustili balóny s logem EU a vzkazem pro „kamarády“. Naše děti se pak následně dozvídaly, kam až jejich balóny doletěly. Zprávy o balónkách z České republiky mají naše školy hlavně z Polska a Slovenska. K nám doletěly balóny z Německa, Belgie a Francie. Tato akce velice nadchla zejména malé děti z prvního stupně základních škol.

Akce COMENIUS WEEK proběhla již v listopadu roku 2001, ovšem pro její úspěch byl vyhlášen nový COMENIUS WEEK 2003, který se bude konat ve dnech 10. – 14. listopadu 2003.

Děti na mělnickém náměstí upoutaly pozornost obyvatel celého města

Děti ze základní školy v Brandýse nad Labem se připravují na vypuštění balónek

Spring Day in Europe - 21.3.2003

Národní agentura programu SOCRATES byla požádána o propagaci akce „Spring Day in Europe“, která proběhla dne 21.3.2003 v celé Evropě.

Co je Spring Day?

Členové Evropského Konventu přišli s iniciativou podpořit zájem studentů o evropské dění a dát jim možnost se vyjádřit k budoucnosti Evropy. Projekt byl postaven na bázi dobrovolnosti a nevyžadoval žádný finanční příspěvek.

Každá škola, která se zaregistrovala na stránce <http://futurum.eun.org/>, se zavázala uspořádat 21.3.2003 diskusi k evropským otázkám. Setkání se studenty se zúčastnili i zástupce měst, obcí, politických stran, poslanci a další osobnostmi, kteří se zabývají evropskou problematikou. Debata byla rovněž vedena pomocí internetu mezi jednotlivými školami a zeměmi.

Školy informovaly o průběhu svého Jarního dne na uvedené www stránce. Z České republiky se přihlásilo 136 škol.

„Spring Day“ na naší škole

Gymnázium U Balvanu 16, Jablonec nad Nisou

„Týden od 17.3 - 21.3.2003 byl věnován Evropské unii a hovorům o ní v rámci hodin občanské výchovy, základů společenských věd a třídnických hodin, v jejichž závěru studenti vyplňovali kvíz o EU.

Jako hlavní bod programu 21.3. bylo zasazení národního stromu - lípy v areálu školy. Strom jsme nazvali „Comenius tree“ a jeho zasazení se účastnili vždy dva zástupci třídy (chlapec a děvče), kteří přečetli "Přání pro Evropu", na jehož znění se podílela celá třída. Písemná verze těchto přání byla uložena do vodotěsné urny a zakopána vedle stromu.

Ke slavnostnímu rázu celé akce přispěl i náš školní sbor, který celé dění zahájil studentskou hymnou. Na závěr akce byly přečteny fragmenty z dopisu R. Prodiho, který byl zaslán všem zaregistrovaným školám.

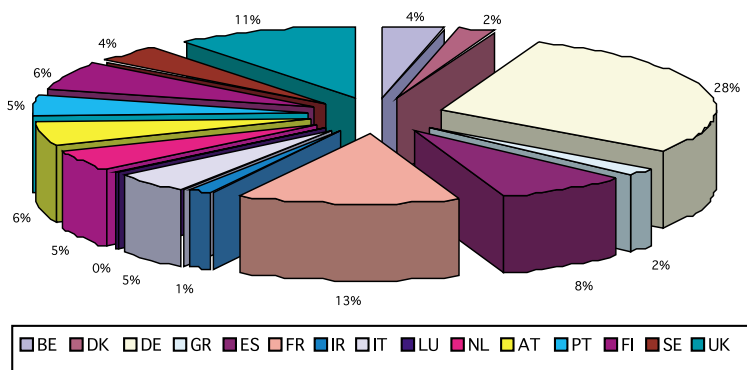
Podařilo se nám upoutat i pozornost místních médií - novin (Deník Jablonecka), televize (TV Jablonec) a dokonce naše regionální zpravodajka připravila reportáž do stanice Radiožurnál.“

SOCRATES – podprogram ERASMUS

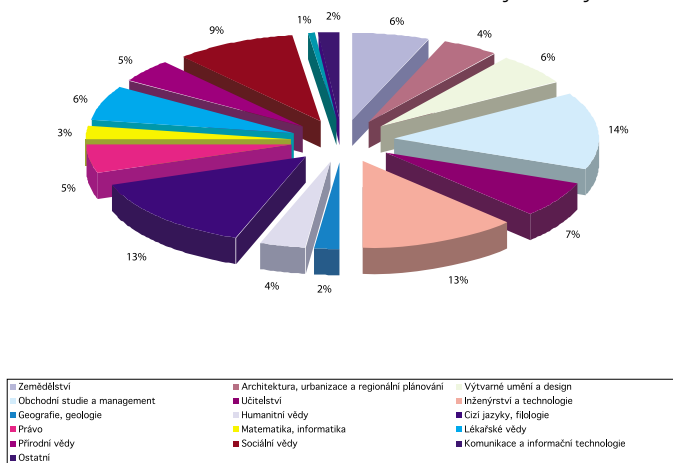
Aktivity podprogramu Erasmus jsou zaměřeny na oblast vysokoškolského vzdělávání. Program Erasmus v sobě zahrnuje různé formy spolupráce vysokých škol. Podporovány jsou především následující aktivity:

- studijní pobyty vysokoškolských studentů na vysokých školách v zemích EU v délce 3 až 12 měsíců (tzv. **Mobilita studentů**);
- pedagogické stáže vysokoškolských učitelů na vysokých školách v zemích EU v délce 1 týdne až 6 měsíců (tzv. **Mobilita učitelů**);

Mobilita studentů 2001/2002 - cílové země

Mobilita studentů 2001/2002 - studijní obory

Mobilita studentů v rámci programu SOCRATES-ERASMUS

Čeští studenti vyjíždějící do EU

stát EU	AT	BE	DK	DE	ES	FR	GR	IT	IRL	LU	NL	PT	SE	FI	UK	Celkem
1998/1999	75	36	23	238	54	98	10	29	2	0	55	32	35	34	158	879
1999/2000	91	49	29	298	95	141	33	47	18	0	70	56	56	67	199	1249
2000/2001	142	74	52	532	152	281	33	78	30	2	112	78	74	113	248	2001
2001/2002	143	93	56	739	196	334	49	118	29	2	128	114	103	155	274	2533
Celkem	451	252	160	1807	497	854	125	272	79	4	365	280	268	369	879	6662
2002/2003	Plán 3 319 studentů															

Mobilita studentů v rámci programu SOCRATES-ERASMUS

Přijíždějící studenti z EU do ČR

stát EU	BE	DK	DE	GR	ES	FR	IRL	IT	LU	NL	AT	PT	FI	SE	UK	Celkem
1998/1999	14	3	46	0	17	37	2	11	0	14	7	10	21	15	46	243
1999/2000	17	8	81	10	47	69	9	15	0	31	14	16	54	19	71	461
2000/2001	22	11	117	20	62	63	15	34	0	34	20	15	53	13	73	552
2001/2002	28	10	139	32	84	107	14	50	0	35	24	44	62	30	73	732
Celkem	81	32	383	62	210	276	40	110	0	114	65	85	190	77	263	1988

- zavádění **Evropského kreditního systému (ECTS)** na vysokých školách;
- Intenzivní programy, kterých se účastní učitelé a studenti z různých zemích Evropy;
- společné zavádění nových či rozvíjení dosavadních učebních osnov (tzv. **Projekty vývoje učebních osnov**).

Podprogram Erasmus je největším programem evropské spolupráce v rámci vysokoškolského vzdělávání. Cílovou skupinou podprogramu Erasmus jsou především studenti a učitelé vysokých škol. V České republice je program přístupný všem vysokým školám s akreditací MŠMT (veřejné, státní, soukromé školy) a vybraným VOŠ. V současné době (akademický rok 2002/2003) je do programu zapojeno celkem 26 českých vysokých škol.

MOBILITA STUDENTŮ

Statistika mobilit

Nejvýznamnější aktivitou programu Erasmus je mobilita studentů. Počet vysílaných studentů do zahraničí se každoročně zvyšuje. V letech 1998/1999 – 2001/2002 se programu zú-

Vysoká škola	Prostředky programu SOCRATES-ERASMUS v EUR	Dofinancování MŠMT ČR v EUR	CELKEM
Akademie múzických umění v Praze	17 930	47 320	65 250
Akademie výtvarných umění v Praze	3 300	10 200	13 500
České vysoké učení technické v Praze	210 540	558 249,5	768 789,5
Česká zemědělská univerzita v Praze	82 322	168 688	251 010
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	12 368	44 202	56 570
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	46 310	128 319,7	174 629,7
Masarykova univerzita v Brně	208 080	513 370	721 450
Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	65 120	152 030	217 150
Ostravská univerzita	35 419	120 536	155 955
Slezská univerzita v Opavě	25 630	79 220	104 850
Technická univerzita v Liberci	23 100	36 971	60 071
Univerzita Hradec Králové	21 780	59 220	81 000
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem	21 450	55 785	77 235
Univerzita Karlova v Praze	494 890	1 179 410	1 674 300
Univerzita Palackého v Olomouci	119 020	272 445	391 465
Univerzita Pardubice	26 950	71 470	98 420
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	1 320	1 380	2 700
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	79 090	137 760	216 900
Vysoká škola ekonomická v Praze	77 770	208 955	286 725
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	57 530	123 058	180 588
Vysoká škola umělecko průmyslová v Praze	27 500	36 490	63 990
Vysoká škola podnikání, a.s.	2 700	0	2 700
Vysoké učení technické v Brně	95 545	222 833,5	318 378,5
Západočeská univerzita v Plzni	120 120	267 555	387 675
CELKEM	1 875 784	4 495 467,7	6 371 301,7

častnilo celkem **6 662 studentů** z ČR. Očekává se, že v akademickém roce 2003/2004 dosáhne celkový počet vyslaných studentů **10 000**.

Mezi nejčastější cílové země českých studentů patří Německo, Francie a Velká Británie. V roce 2001/2002 byly realizovány mobility do následujících zemí:

Mezi studijními obory převládají následující skupiny oborů: obchodní studia a management, cizí jazyky a filologie a inženýrství a technologie.

Poměr přijímaných a vysílaných studentů je v ČR cca 1:3. Zahraniční studenti přijíždějí nejvíce z Německa, Velké Británie, Francie, Španělska a Finska.

Nejvíce zahraničních studentů přijímají následující české vysoké školy: Univerzita Karlova v Praze, České vysoké učení technické v Praze, Vysoká škola ekonomická v Praze a Masarykova univerzita v Brně.

Průměrná finanční podpora studijních pobytů našich studentů v zahraničí činí 450 EUR na studenta a měsíc. **V roce 2001/2002 bylo na financování studijních pobytů českých studentů čerpáno celkem 6 371 301,7 EUR.**

Zdroje plynoucí z Evropské unie se však na této podílely pouze v objemu cca 30% (1 875 784 EUR). **Zbývajících 70% bylo poskytnuto z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR v rámci tzv. dofinancování konečného uživatele z prostředků státního rozpočtu.** Bez dofinancování MŠMT by se průměrný grant pro studenta na jednom měsíc studia v zahraničí snížil z uvedených 450 EUR na cca 135 EUR.

Mobilita z pohledu institucí

Téměř 2/3 vysokých škol plánují zvyšovat počty vyjíždějících studentů. Některé ze škol však počítají jen s mírným nárůstem. Školy, které zvyšování nepředpokládají, se chtějí spíše zaměřovat na zvyšování kvality výměn. Důvodem, který některé školy uvádějí, je nedostatek administrativních pracovníků.

Většina vysokých škol uvádí, že je zájem studentů o studium v rámci programu Socrates-Erasmus velký a celkově roste, a to zejména o anglicky mluvící země. Většina škol udává vysoké procento uchazečů, kteří mohli být finančně podpořeni.

Studenti dle názoru koordinátorů programu Erasmus na vysokých školách obvykle hodnotí program velmi kladně, a to jak z hlediska akademického a profesního, tak z hlediska osobního. Mezi největší nedostatky patří problémy s ubytováním, vízy, nedostatkem financí a obtížným sladěním studijních plánů a s tím spojeným uznáváním předmětů.

K prezentaci programu Socrates-Erasmus vysoké školy využívají webových stránek, informačních schůzek, vývěsek, individuálních konzultací, letáček a dalších propagačních materiálů. Besed a informačních schůzek se často účastní i studenti, kteří se vrátili ze zahraničního pobytu.

Mobilita z pohledu studentů

O kvalitě programu nejlépe vypovídají zkušenosti studentů, kteří se programu Socrates-Erasmus zúčastnili. Z analýzy závěrečných zpráv studentů z roku 2001/2002 vyplývá následující:

- Celkově byl studijní pobyt ve všech zemích hodnocen velmi kladně a dostal průměrnou známku 4,5. Nejlépe studenti hodnotili studijní pobyt v Dánsku. Dalšími nejlépe hodnocenými zeměmi byly Holandsko, Rakousko, Německo a Francie. Celkové hodnocení ve všech zemích bylo vyrovnané a nejčastěji užívanou známkou byla 5, tedy nejvyšší hodnocení (54% studentů).
- Většina respondentů (86%) se s žádnými závažnými problémy během pobytu nesetkala. 14% studentů uvedlo, že se během zahraniční stáže vyskytly závažné problémy, a to nejčastěji s ubytováním, povolením k pobytu či prodloužením víza. Mezi další problémy patřil nedostatek financí, a to zejména na začátku pobytu a nerealizování předmětů, které byly vysány.
- Osobní přínos byl ve všech zemích hodnocen velmi kladně. Studenti v průměru oznamovali osobní přínos stupněm 4,6. Většina účastníků programu (72%) ohodnotila osobní přínos nejlepší známkou 5. Mezi jednotlivými zeměmi byly jen nepatrné rozdíly. Nejlépe studenti hodnotili osobní přínos ze studijního pobytu ve Finsku a Rakousku.
- Akademický přínos byl studenty nejlépe hodnocen ve Švédsku a v Rakousku (známka 4,6). Nadprůměrné hodnocení dosáhlo též Německo (4,4), Holandsko (4,1), Finsko (4) a Irsko (4). Nejhuře byl akademický přínos hodnocen v Itálii (2,9) a v Řecku (3).
- Většina studentů (70%) považovala délku pobytu za přiměřenou, za příliš krátkou ji považovalo 30% studentů.
- Mezi největší motivační faktory studenti uváděli získání zkušeností (89%), možnost poznání sociálního a kulturního prostředí hostitelské země (49%) a profesní plány (40%). 27% studentů udalo, že je motivovalo poznání akademického prostředí hostitelské vysoké školy, 9% zdokonalení se v cizím jazyce a 7% přátelé žijící v zahraničí.
- Nejpočetnější kategorii tvořili studenti, kteří před pobytem neměli žádné znalosti jazyka hostitelské země (35%). Byli to většinou studenti, kteří odjeli do ze-

mi s méně rozšířenými jazyky. Druhou největší skupinou byli účastníci, kteří před pobytem hovořili na průměrné úrovni (33%). Nadprůměrnou znalost jazyka (úroveň 4 a 5) uvedlo 14% studentů.

- Po absolvování pobytu nejčastěji studenti hodnotili své znalosti jako nadprůměrné (49%). Studenti, kteří neměli ani základy jazyka hostitelské země se naučili jeho nezbytným základům.
- V průměru se znalost jazyka zlepšila o jednu jazykovou úroveň.

Citace ze závěrečných zpráv studentů:

„Musím říct, že to byla opravdu skvělá zkušenost.“

„Zajímavé bylo samozřejmě srovnání způsobu studia, ale i celkově života holandských studentů. Byla to samozřejmě také výborná příležitost pro setkání se spoustou zajímavých lidí, zahraničních studentů, nejenom z Evropy, rozšířit své znalosti o světě a ztratit předsudky. Myslím, že jsem se hodně naučila i hodně si toho vyzkoušela.“

*Pavla Šmídová, Univerzita Karlova v Praze
(Holandsko, Gröningen Rijksuniversiteit
Obor: speciální pedagogika, psychologie)*

„Po úspěšném složení jazykové zkoušky, ať už na fakultě či na rektorátu, a po záladných otázkách při ústním pohovoru na Vás čeká mnoho nových zážitků a životních zkušeností v jedné z mnoha zemí, které zrovna program Erasmus nabízí.“

*Martin Jirota, České vysoké učení technické v Praze
(Irsko, Regional Technical College Galway
Obor: stavební inženýrství)*

„Nedůležitější rada do Montpellier je, připravit se na nejhorší a nepropadat zoufalství, až zjistíte, že to je ještě horší. Mluvíme teď o začátcích, kdy je potřeba zařizovat všechny úřední papíry. Až se tím prokoušete, zjistíte, že je tam naprosto báječně.“

„Jinak musím říci, že studijní pobyt na zahraniční univerzitě je skvělá zkušenost na celý život a měl by si ji vyzkoušet každý student.“

*Kateřina Průšová, Univerzita Karlova v Praze
(Francie, Université Paul Valéry
Obor: dějiny umění)*

Ubytování: „Nesrovnatelné! Trošku se stydím za ty Finy, co přijedou sem a octnou se na Hvězdě...“

Volný čas: „Vše perfektně zorganizované, strašně nás tam rozmazlovali všeli jakými výlety, exkurzemi, party apod. „

Václav Minářik, Univerzita Karlova v Praze

(Finsko, University of Turku

Obor: právo)

„Velmi dobře organizovaná studentská unie nabízela velké množství aktivit – výlety, taneční zábavy, sportovní akce a kluby, kulturní představení, zajišťování práce.“

„Studium na této univerzitě se špičkovým zázemím a službami byla radost a cená životní zkušenost, která mi dala nejen kvalitní vzdělání, ale i poznání nových kultur a dobrých přátel.“

Alexander Ratimorský, Vysoká škola podnikání, a.s.

(Velká Británie, University of Central Lancashire

Obor: obchodní studia a management)

„Volný čas byl velice příjemný, bylo nás tam asi dvanáct zahraničních studentů a Řekové byli také velice družní. Měli jsme možnost zdarma navštěvovat kurz řečtiny a tradičních krétských tanců. Občas se promítaly v posluchárnách filmy filmového klubu, v angličtině s titulky.“

„V Iraklionu mluví všichni lidé anglicky, na univerzitě je to samozřejmé, ale ani na ulicích a v obchodech jsem neměla žádný problém. Starší lidé na vesnicích ovšem umí jen řecky a tehdy by bylo dobré aspoň základy řeči umět. Rozhodně doporučuji naučit se číst a základní slovíčka, bude to oceněno.“

Magdaléna Kočí, Univerzita Karlova v Praze

(Řecko, University of Crete

Obor: farmacie)

„Výuka je kvalitní. Je nutné se na každou hodinu připravovat, protože to, co je v knížce se už znovu na přednáškách neopakuje. Prostě se počítá s tím, že se to každý naučí sám. Na hodinách se probírají zejména nejasnosti a těžší záležitosti. Ale samozřejmě můžete narazit i na „klasické“ přednášky.“

„Ve škole je téměř neomezený přístup na internet a do knihovny.“

Martina Zralá, Vysoká škola ekonomická v Praze

(Dánsko, Copenhagen Business School

Obor: mezinárodní obchod)

„Pokud budete mít naději na studijní výjezd (ať už do Holandska nebo kamkoliv jinam), určitě ji využijte. Souhrn přínosů je nevyčísitelný, namátkou: poznání jiného prostředí, kultury, lidí, zvyků, způsobu komunikace, navázání kontaktů... Také uvidíte, že to doma není tak špatné a na druhou stranu zároveň poznáte, co všechno lze vylepšit...“.

Aleš Konrád, České vysoké učení technické

(Holandsko, Technische Universiteit Delft

Obor: ekonomie a manažerství v elektrotechnice)

Oslavy miliontého studenta programu Erasmus

Počet evropských studentů, kteří se od roku 1987 zúčastnili studijní stáže v rámci programu Erasmus, dosáhl v akademickém roce 2002/2003 čísla 1 milionu.

ERASMUS WEEK

V týdnu 18-25.10.2002 proběhla ve všech 30 zemích zapojených do programu Socrates akce Erasmus Week. V rámci tohoto týdne se na vysokých školách, které jsou zapojeny do programu Erasmus, uskutečnily různé akce spojené s propagací programu Erasmus. V České republice se konaly např. následující akce:

České vysoké učení technické v Praze

- Prezentace formou posterů vystavených na chodbě školy, která informovala o studiu na jednotlivých partnerských zahraničních školách.
- Informační setkání zájemců o studium v zahraničí se zástupci odboru mezinárodních styků, reprezentanty International Students Club, zahraničními studenty z partnerských univerzit a vybranými účastníky programu, kteří mluvili o svých zkušenostech z pobytu.
- Setkání dosavadních účastníků a zájemců o program Erasmus z řad českých i zahraničních studentů se

Projev vedoucího Delegace Evropské

komise v ČR Ramiro Cibriána

na ČVUT v Praze

zástupci vysoké školy, vedoucím Delegace Evropské komise v ČR Ramiro Cibriánem, pracovníky odboru mezinárodních styků a fakultními koordinátory. Na setkání vystoupili účastníci programu Erasmus z minulých let s prezentacemi o svém pobytu a dále též student Tomáš Vitvar, který hovořil o oslavách Erasmus Week v Bruselu, kterých se zúčastnil. Na setkání byla promítnuta část filmu „Wisdom Road“ o pobytu francouzské studentky v Praze

Univerzita Pardubice – akce Erasmus Event

- Propagace programu ERASMUS zájemcům o studium v zahraničí a dalším účastníkům.
- Prezentace jednotlivých zahraničních univerzit.
- Diskusní stoly zahraničních vysokých škol, které reprezentovali čeští studenti, kteří na dané škole v rámci programu ERASMUS studovali a jejich zahraniční kolegové.
- Tisková konference .
- Večírek, kterého se zúčastnili studenti, koordinátoři programu ERASMUS, vedení školy, partneři projektu a novináři.

Studenti Univerzity Pardubice před svým stánkem

Masarykova univerzita v Brně

- Večírek pro zahraniční studenty programu ERASMUS, české studenty, kteří mají přijíždějící studenty na starosti a koordinátory z kateder. Večeři připravili samotní studenti, kteří vždy přichystali typické jídlo jejich země.
- Vyhlášení soutěže o nejlepší esej na téma „Co mi Erasmus vzal a co mi dal“.

Zakončením akce Erasmus week byly oslavy, které proběhly v Bruselu. Oslav se kromě zástupců Evropské komise, Národních agentur programu Socrates, Ministerstev školství, vysokých škol, studentských asociací a tisku zúčastnilo 30 bývalých studentů programu ERASMUS z 30 zemí Evropy. Za ČR se oslav účastnil student ČVUT Praha Tomáš Vitvar. Pro studenty byl připraven velmi zajímavý program:

- snídane a diskuse s komisařkou Evropské komise pro vzdělání a kulturu Viviane Reding;
- udělení Erasmus medailí;
- společná fotografie s předsedou Evropské komise (Romano Prodi), dánským premiérem (Anders Fogh Rasmussen), předsedou Evropského parlamentu (Pat Cox) a komisařkou Evropské komise pro vzdělání a kulturu (Viviane Reding);
- návštěva Evropského parlamentu atd.

Konference u příležitosti oslav miliontého studenta programu ERASMUS se konala na MŠMT.

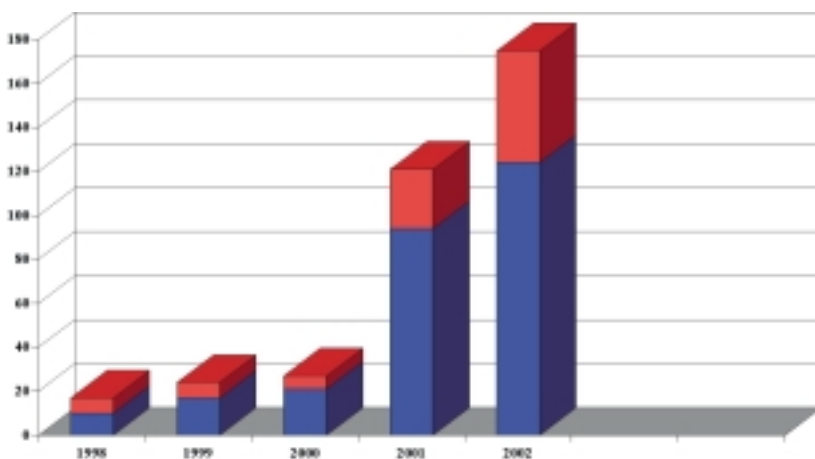

Společná fotografie 30 pozvaných studentů s předsedou Evropské komise Romano Prodi

Setkání domácích a zahraničních studentů a učitelů MU Brno

Národní agentura programu Socrates v ČR ve spolupráci s MŠMT ČR uspořádala u příležitosti oslav miliontého studenta celostátní konferenci na téma **Mobilita jako nástroj evropské spolupráce**. Konference se konala dne 7.11.2002 za účasti zástupce Delegace Evropské komise v ČR paní Laury Auger-Perez, zástupců MŠMT ČR, zahraničních oddělení českých vysokých škol, institucionálních i fakultních koordinátorů programu Erasmus a studentů. Program konference byl zaměřen na možnosti mobilit a jejich využití pro rozvoj evropské spolupráce mezi vysokými školami a zkušenosti studentů, učitelů i koordinátorů týkající se organizace a realizace mobilit.

Přehled počtu podaných a schválených žádostí o projekt/grant v rámci centralizovaných i decentralizovaných aktivit v období 1998-2002

SOCRATES – podprogram GRUNDTVIG

Grundtvig podporuje spolupráci mezi organizacemi a institucemi, které se zabývají vzděláváním dospělých a celoživotním vzděláváním. Jeho aktivity směřují k osobám starším 25 let, popř. ve věku 16-24, pokud nejsou studenty středních ani vysokých škol.

Grundtvig nabízí čtyři základní aktivity, přípravné návštěvy a kontaktní semináře:

Evropské projekty spolupráce se účastní nejméně tři instituce ze tří různých zemí zapojených do programu SOCRATES, z nichž alespoň jedna je ze země Evropské unie. Tyto pak pracují na společném tématu s cílem vytvořit konkrétní výstup např. kurz vzdělávání dospělých, výukové materiály, nástroje a metodologické postupy.

Projekty vzájemné výměny zkušeností umožňují za stejných podmínek získání nových odborných zkušeností a znalostí.

Individuální granty nabízí pracovníkům působícím v oblasti vzdělávání dospělých příležitost zúčastnit se kurzů a studijních pobytů v zemích zapojených do programu SOCRATES s cílem zvyšování jejich profesního rozvoje.

Projekty vytváření sítí institucí jsou rozsáhlé projekty s účastí nejméně šesti institucí ze šesti různých zemí zapojených do programu SOCRATES, které mají zlepšit vzájemnou propojenost institucí a tím i podmínky mezinárodní spolupráce.

Následující příklady schválených projektů nejlépe dokumentují různorodost nejen organizací a institucí zapojených do podprogramu Grundtvig, ale i témat a zaměření jednotlivých projektů realizovaných v rámci podprogramu Grundtvig.

Česká instituce: **METER Silesia**, spol. pro vzdělávání dospělých, občanské sdružení **CENTROM Ostrava**

Zahraniční instituce: Německo, Velká Británie, Nizozemí, Itálie, Řecko, Slovensko

Název projektu: „**ROMIPEN**“

První ze schválených projektů koordinovaných českou institucí se zaměřil se na boj proti rasismu a xenofobii prostřednictvím vzdělávání dospělých. Cíl spočíval v podpoře rovných příležitostí pro Rómy žijící v celé Evropě a zároveň ve zlepšení úrovně vědomostí o jejich historii, kultuře a způsobu života u široké veřejnosti jak v zemích Evropské unie, tak v zemích střední a východní Evropy.

V rámci spolupráce partnerů byla vytvořena kurikula a vzdělávací programy pro několik cílových skupin jak Rómů, tak majoritní společnosti v obou částech Evropy, v zemích Evropské unie a kandidátských zemích. Výstupy jsou tištěné materiály pro vzdělávací kurzy a semináře pro jednotlivé cílové skupiny, audio-

kazeta s rómským slovníčkem a CD-ROM a webová stránky, které obsahují interaktivní hlavní produkt. (<http://www.romipen.euweb.cz>)

Česká instituce: **Tempo- školící středisko, s.r.o., Ostrava**

Zahraniční instituce: Nizozemí, Velká Británie, Švédsko

Název projektu: **Getting@Link.ed**

Cílem projektu bylo rozvinout schopnosti autonomního učení a zaměstnatelnosti u studentů, zvýšit použití flexibilních výukových a učících strategií se zapojením ICT a vytvořit evropskou síť organizací zahrnující studenty i pracovníky, jež by umožnila sdílet materiály, myšlenky, modely.

Česká instituce: **Národní galerie v Praze**

Zahraniční instituce: Belgie, Francie

Název projektu: **ComART – Communication by Art**

Projekt se zabýval základními problémy týkajícími se vzdělávání dospělých v Evropě, kteří jsou postiženi psychickými poruchami. Projekt směřoval k rozvoji tvůrčích dovedností cílové skupiny osob vytvořením sítě muzeí s posláním výměny a využití zkušeností v oblasti vzdělávání dospělých a také sítě umělců, kteří se zabývají rozvíjením experimentu a nových postupů a materiálů. Výstupem byl model vzdělávání dospělých s psychiatrickými poruchami a putovní výstava prací cílové skupiny osob.

Česká instituce: **Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**

Zahraniční instituce: Německo, Francie

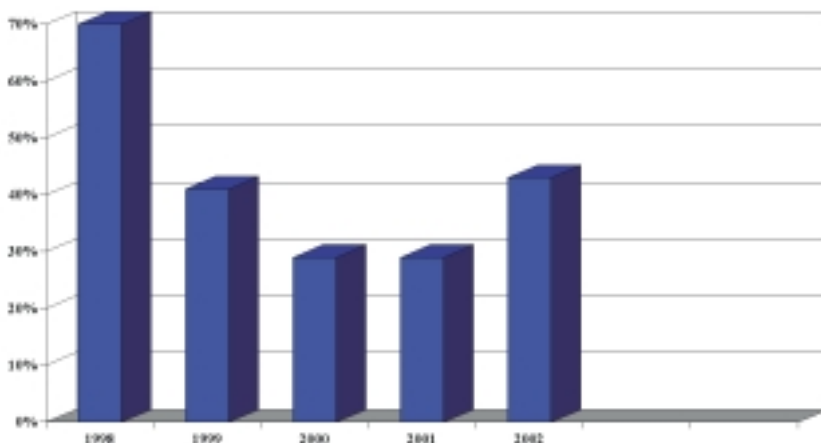
Název projektu: **Selbslerngruppen in Europa: Initiierung
länderübergreifender Zusammenarbeit von Gruppen
“forschenden Lernens”**

V rámci mezigeneračního projektu byly vytvořeny samostatné studijní skupiny dospělých a starších lidí z různých evropských lokalit, kteří se učili prostřednictvím účasti na výzkumných úkolech zvolených témat týkajících se životního stylu a prostoru v Evropě.

Práce na projektu směřovala k výměně výsledků práce skupin a jejich prezentaci. Výstupy spolupráce byly prezentovány prostřednictvím videa a CD ROMu.

Česká instituce: **Lyrrix centrum, s.r.o., Nový Jičín**

Zahraniční instituce: Německo, Francie, Španělsko

*Úspěšnost schválených žádostí o projekt/grant
v rámci centralizovaných i decentralizovaných aktivit v období 1998-2002*

Název projektu: **Exchanging and sharing pedagogical experience,
ways of teaching and curricula in mixed classes**

Řešitelé projektu si kladli za cíl pochopit potřeby vzdělávání dospělých, poznat systémy vzdělávání v partnerských zemích, nalézt nové metody výuky (e-learning, apod.) a experimentálního přístup, který vychází z nejlepších zkušeností a podnětů partnerů. Byl vypracován dotazník na zjištění potřeb ve vzdělávání dospělých a provedena analýza vize a rizik projektu.

Účastníci kontaktního semináře v zámku Zahrádky u České Lipy v lednu 2002

Česká instituce: **Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity v Brně**
Zahraniční instituce: Velká Británie, Itálie, Malta
Název projektu: **Engaging Prisoners in Life-Long Learning Activities „EPLLA“**

Projekt usiluje o zapojení vězňů do procesu celoživotního vzdělávání, což povede ke zvýšení jejich znalostí, vědomostí a pozitivních návyků a v konečném důsledku zvýší šance na získání zaměstnání po propuštění a sníží riziko recidivy.

Hlavním výstupem projektu je vytvoření případové studie mapující přístupy a možná řešení zapojení vězňů do vzdělávacího procesu v jednotlivých partnerských zemích. Konkrétním cílem projektu jsou inovované zvláštní studijní materiály jak pro samotné vězně, tak i pro vzdělavatele a vychovatele, které pokrývají široké spektrum předmětů, mj. i z oblasti základní péče o zdraví a životní prostředí, životního stylu a občanské gramotnosti, až po specializované kurzy z oblasti uživatelských dovedností ICT a vzdělání z oblasti administrativy veřejné.

Přípravné návštěvy a kontaktní semináře

Přípravné návštěvy a kontaktní semináře slouží k setkání potenciálních řešitelů projektů za účelem specifikace cílů, aktivit a rozpočtu projektů. Účast na přípravné návštěvě nebo kontaktním semináři by měla vyústit v podání projektu v rámci aktivity Grundtvig 1, Grundtvig 2 nebo Grundtvig 4. Žadosti musí být zaslány národnímu agentuře minimálně šest týdnů před plánovaným výjezdem.

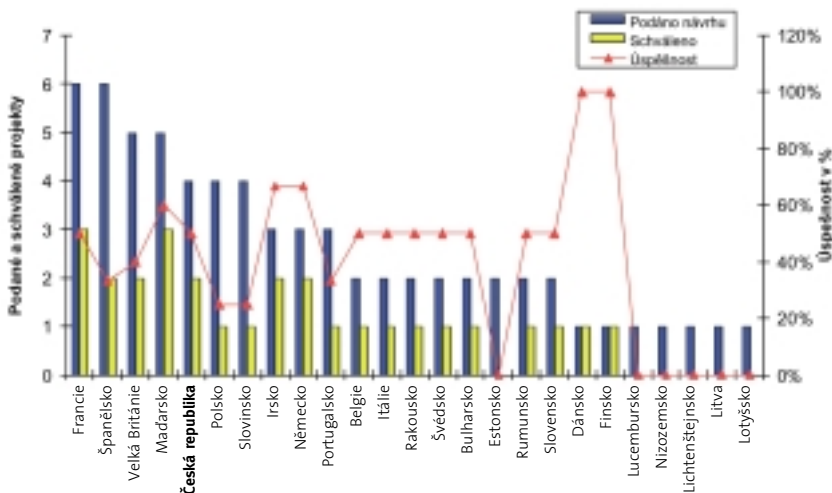
V rámci podprogramu Grundtvig byl národní agenturou realizován mezinárodní kontaktní seminář na téma „Místní a regionální strategie vzdělávání dospělých“, který se konal ve dnech 17. – 20. 1. 2002 v Zámku Zahrádka u České Lípy za účasti zástupců národních agentur a různých vzdělávacích institucí z 12 zemí Evropské unie.

SOCRATES – podprogram LINGUA

Program Lingua podporuje jazykovou přípravu a rozšíření spektra jazykových znalostí na všech úrovních a všech formách vzdělávání, ve všech věkových kategoriích. Vzhledem k šíři tématu se program Lingua zabývá tou jazykově vzdělávací oblastí, jež není pokryta žádným z programů Socrates, a to ve formě dvou aktivit:

Lingua 1 - **Podpora jazykového vzdělávání** má motivovat jednotlivce ke studiu jazyků a informovat o dostupných prostředcích a metodách, mimo jiné i vytvořením sítě jazykových center.

Podpora jazykového vzdělávání
Úspěšnost 2002

Česká republika patří mezi země s největším počtem institucí zapojených do projektů Podpory jazykového vzdělávání.

Příklady úspěšných projektů s českými partnery:

• Improving support for language education through Language Resource Centres (2001)

Těžiště projektu spočívá v propojení vznikajících i již etablovaných jazykových center v partnerských zemích. Cílem je jednak rozšíření nabídky poskytovaných služeb centra - zahrnutí nových nástrojů (např. médií) ke zpřístupnění

zdrojů ke studiu i výuce jazyka, či zavádění dalších jazyků (především tzv. méně užívaných a vyučovaných evropských jazyků); jednak zpřístupnění služeb centra dalším uživatelům (široké veřejnosti i zájmovým skupinám). Společně zpracované know-how je obsahem přehledné příručky, která bude publikována ve čtyřech jazycích a zpřístupněna na webových stránkách projektu pro zájemce o zbudování či vylepšení takového jazykového střediska.

Partner: ÚJOP, Univerzita Karlova, Praha

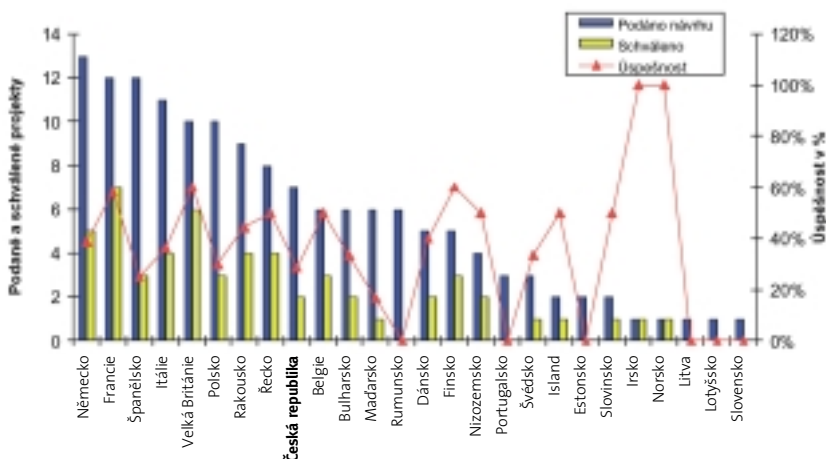
• European Resource and Language Centre Network (2000)

Cílem projektu je vytvoření mezinárodní sítě jazykových center zaměřujících se na sbírání a šíření informací o výuce jazyků v partnerských zemích. Jako výstup budou na webové stránce projektu zpřístupněny databáze informací ke zdrojům týkajícím se výuky méně užívaných evropských jazyků, výuky angličtiny, němčiny a francouzštiny a odkazy na odpovídající národní webové stránky.

Projekt podporuje výuku češtiny, holandštiny, irštiny, italštiny, litevštiny, norštiny, rumunštiny, řečtiny a slovenštiny jako příspěvek ke globální výchově k toleranci a kulturní a jazykové rozmanitosti Evropy.

Partner: ÚJOP, Univerzita Karlova, Praha

Vývoj učebních pomůcek
Úspěšnost 2002

Aktivita Lingua 2 **Vývoj učebních pomůcek** existuje již od počátku existence programu Socrates a jeho cílem je snaha zlepšit úroveň výuky jazyků a zvýšit kvalitu vzdělávacích nástrojů a pomůcek, rozšířit nabídku různorodých učebních materiálů.

Některé ze schválených projektů v minulých letech:

- **Business Dutch in Central and Eastern Europe (1998)**

Projekt je zaměřen na zpopularizování holandského jazyka zejména v obchodní terminologii na území Střední a Východní Evropy. Za cíl si klade vytvoření a akreditaci kurikula na výuku obchodní holandštiny na úrovni vysokých škol stanoveného regionu, jež by podporovalo výměny studentů tohoto oboru. Zároveň má realizace projektu vést k vývoji nových, mezikulturních studijních pomůcek, včetně aplikací využitelných na Internetu, které by zpřístupnily holandský obchodní jazyk a kulturu větším skupinám zájemců, jak už z řad vysokoškolských studentů a pedagogů, podnikatelských kruhů, samoukům i adeptům celoživotního vzdělávání. Výstupy projektu jsou ve formě osnov pro výuku obchodní holandštiny na středo- a východoevropských univerzitách, komerčně dostupné učebnice obchodní holandštiny doplněnou CD-ROMem s videokurzem a internetové aplikace s technickými pojmy, idiomy a databází s autentickými materiály (<http://www.ned.univie.ac.at/>).

Partner: Filozofická fakulta UK, Praha

- **Primary Modern Languages Diversification Project (1998)**

Účastníci projektu vyvinuli videokurs španělského jazyka pro děti základních škol ve věku 7-11 let a pro děti s potřebou zvláštní výchovné péče. Kurs je pojat tak, aby u dětí vzbudil zájem o studium cizích jazyků i kultury jiných zemí - v tomto případě Španělska, a funguje na principu her a aktivit podněcujících využití jazyka jak v praktických situacích, tak i v různých oborech jako je např. matematika, zeměpis či hudebně dramatické žánry. Jako doprovodný materiál slouží návod k obsluze kursu pedagogů základních škol, kteří nejsou kvalifikovaní jazykáři.

Výstupy projektu mají formu hodinového videa, příručky pro učitele s návodem na hry a doprovodné aktivity, pracovního sešitu pro žáky a audio-CD pro učitele, které obsahuje základní slovní zásobu nutnou k výuce a španělské písně jako součást kursu. Informace jsou zveřejněny na webové stránce <http://www.earlystart.co.uk>.

Partner: Španělské velvyslanectví, Praha

• **1-2-3 Sprachen für Europa (1999)**

Projekt je zaměřen na rozvoj a adaptaci inovačních didaktických pomůcek a modelových učebních plánů k výuce druhého či třetího cizího jazyka na středních školách a učilištích pro mládež ve věku 14-20 let s cílem motivovat mladé lidi ke studiu více než jednoho cizího jazyka a tím podpořit pracovní mobilitu a prohloubit interkulturní porozumění mezi stávajícími a budoucími občany Evropské unie. Zároveň je povzbudit k samostatnému jazykovému vzdělávání i po ukončení školy. Cílovými jazyky projektu jsou němčina, francouzština, italština, slovenština, španělština a čeština.

Partner: Střední zdravotnická škola, Český Krumlov

Cílovými jazyky projektů mohou být všechny oficiální jazyky EU včetně irštiny a lucemburštiny, islandština, norština a národní jazyky zúčastněných zemí Střední a Východní Evropy V posledních letech klade program důraz na podporu tzv. méně užívaných a vyučovaných jazyků EU.

Výhodou programu Lingua je možnost zapojení do projektu širokého spektra institucí: kromě všech typů vzdělávacích institucí včetně soukromých je program otevřen i státní správě, neziskovým organizacím, televizím, mediálním společnostem např. s možností prezentace na Internetu, vydavatelstvím či výrobci softwaru.

SOCRATES – podprogram MINERVA

Podprogram Minerva podporuje využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) a otevřeného a distančního vzdělávání (ODL) prostřednictvím společných evropských projektů. Hlavním cílem je zavést ICT a multimediální učební materiály do výuky a zpřístupnit jejich využívání v distančním vzdělávání. Projekty financované v rámci programu Minerva mají za úkol podpořit rozvoj inovativních zkušeností a služeb a jejich výsledky vést ke zdokonalení znalosti ODL a/nebo využití ICT ve vzdělávání.

Minerva je podprogramem otevřeným všem institucím a organizacím (např.: školám různých typů, vzdělávacím institucím, ale i průmyslovým podnikům, privátním organizacím, sdružením, asociacím, nadacím, knihovnám, muzeím, státní správě i místní samosprávě).

Základním přínosem programu je podpora spolupráce širokého spektra domácích a zejména zahraničních institucí, které se zabývají otevřeným a distančním vzděláváním. Pro Českou republiku je využití ICT ve vzdělávání a nabídka distančního vzdělávání relativně novou záležitostí na všech vzdělávacích úrovních, a proto je nabízená a z programu finančně podpořená možnost spolupráce, sdílení příkladů dobré praxe a možnost společného využívání dosažených výsledků velice podnětná a pro většinu zúčastněných má zásadní význam.

Distanční vzdělávání se stane základní formou nabídky pro vzdělávání státní správy, regionální správy a všech dalších, kteří se budou podílet na poslední fázi přípravy našeho vstupu do EU.

Zájem o projekt měly v začátcích programu především (skoro výhradně) vysoké školy. Spektrum zájemců se však pomalu rozšiřuje i na další stupně vzdělávací soustavy a do projektů vstupují i jiné organizací, které přinášejí nové a důležité pohledy na řešené problémy.

Celkem realizované projekty Minerva v ČR do r. 2002*/	18
z toho projekty:	
koordinované v ČR	5
participující instituce z ČR	13

*/ 5 projektů již ukončeno

Česká instituce:	České vysoké učení technické v Praze
Partneři:	Velká Británie, Německo, Finsko, Rakousko
Název projektu:	RichODL – Enriching ODL by knowledge sharing for collaborative computer-based modelling and simulation

„Cíl projektu byl dvojitý:

- a) vypracovat koncepční rámec pro skutečně kolaborativní otevřené a distanční vzdělávání (ODL) založené na komunikaci prostřednictvím hypermédií obohačených sdílením znalostí získaných již při řešení předchozích úloh a zánamem znalostí získávaných během řešení předchozích úloh,
- b) použít tento koncept pro ODL v oblasti počítačového modelování a simulace, důležitých nástrojů v různých profesních i v samotném vzdělávacím procesu. K demonstraci realizovatelnosti takového rámce byla vypracována softwarová infrastruktura a pilotní kurz jednotného způsobu modelování a simulace mechatronických i jiných multidisciplinárních technických soustav.“

Česká instituce: **Tereza, sdružení pro ekologickou výchovu, Praha**

Partneři: Velká Británie, Norsko, Nizozemsko, Polsko

Název projektu: **e-LSEE – Collaboration of GLOBE teachers for promotion of e-Learning in Science and Environmental Education**

„Projekt e-LSEE (e-Learning in Science and Environmental Education), tj. vyučování přírodních věd a ekologie pomocí internetu, chce rozvíjet mezinárodní spolupráci mezi učiteli zapojenými do programu GLOBE, propaguje využívání informačních technologií a výpočetní techniky (IVT) v ekologické výchově a vyučování přírodních věd, pro žáky a studenty ve věkové kategorii 8 – 16 let.

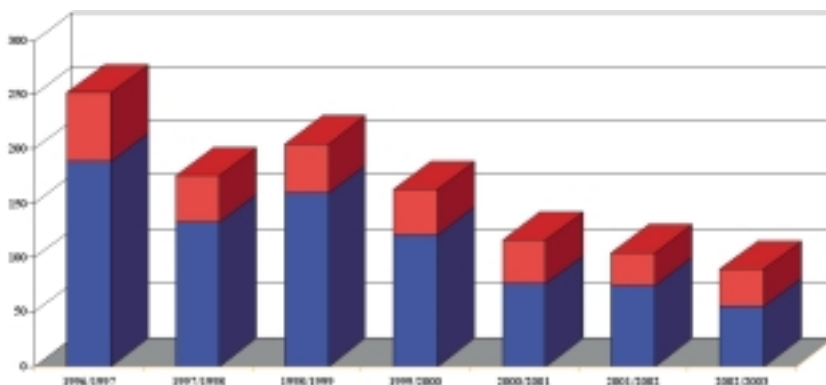
Pět hlavních cílů:

- 1. Vyvinout nové prostředky a možnosti pro zapojení IVT do výuky přírodních věd, matematiky, ekologie a výchovy k trvale udržitelnému životu.
- 2. Využít výchovný a vzdělávací potenciál informací o životním prostředí, které v rámci projektu GLOBE získávají studenti po celém světě a které jsou k dispozici on-line.
- 3. Testovat a zhodnotit nové vzdělávací materiály a metodiky pro elektronické vyučování.
- 4. Rozšířit vhodné materiály a metodiky do všech evropských zemí.
- 5. Propagovat elektronickou komunikaci mezi učiteli jako novou průkopnickou formu mezinárodní spolupráce v oblasti výchovy a vzdělávání.

GLOBE program je tvořen celosvětovou sítí více než 10 000 škol z 96 zemí (v Evropě je zapojeno 31 zemí), kde studenti provádějí pozorování různých ukazatelů životního prostředí a posílají získaná data přes internet.

Projekt e-LSEE spojuje klíčové partnery ze šesti zemí, kteří společně vyvinou a otestují nové výchovné a vzdělávací materiály, vytvoří nové prostředky na internetu dostupné všem a připraví verzi na CD-ROMu. Tyto nové možnosti budou propagovány na zvláštní mezinárodní konferenci „e-Learning in science and environmental education“.

SOCRATES – podprogram ARION

Přehled podaných a schválených žádostí o studijní pobyt v období 1996-2003

Podprogram Arion umožňuje jednotlivcům – pracovníkům ve vzdělávání (školským inspektorům, managementu škol a vzdělávacích institucí, úředníkům státní správy etc.) – účast na studijním pobytu v oboru v některé ze zemí Evropské unie, Norsku či Islandu. Podpora se poskytuje také institucím, které mají zájem takový vzdělávací kurs v ČR pro zahraniční účastníky organizovat.

Na základě hodnocení studijních pobytů samotnými účastníky lze konstatovat, že studijní pobyty v rámci podprogramu Arion jsou zdrojem získávání nových poznatků a zkušeností, inspirace a motivace pro další práci jednotlivců a institucí.

„Studijní pobyt přinesl všem účastníkům celou řadu zajímavých poznatků a přispěl k vzájemnému poznání účastníků a institucí, navštívených škola a institucí, k výměně informací a navázání kontaktů s možností jejich rozvíjení.

..... Získané zkušenosti a poznatky mě inspirovaly k začlenění některých myšlenek do plánu dalšího rozvoje školy a ke stanovení cílů a úkolů pro období 1-4 let.“

Miroslava Katzerová, SPŠCH a VOŠCH, Pardubice (Dánsko)

„V současné době se podílím na tvorbě a úpravách metodických postupů práce školních inspektorů ČŠI, a tak mám možnost aplikovat a uplatnit získané poznatky nejen o práci školních inspektorů, ale hlavně o procesech systematického hodnocení činnosti škol.“

Jitka Kunčarová, ČŠI, Praha (Velká Británie)

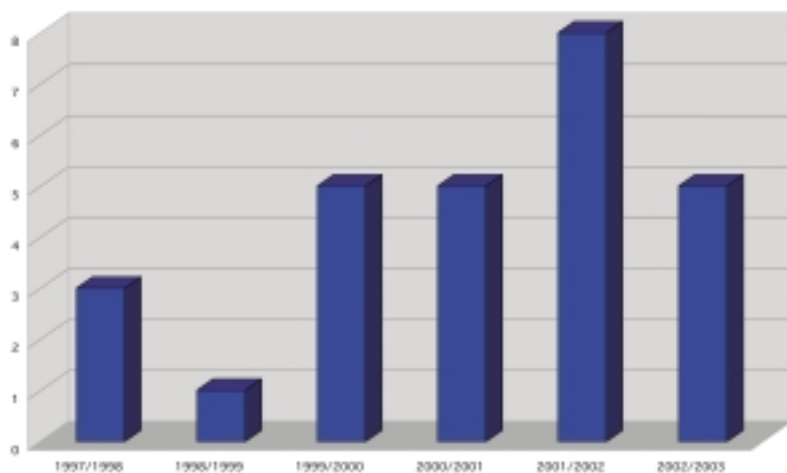
„Celý pobyt předčil veškerá má očekávání. Rozptýlil mé obavy z možných jazykových problémů a „nalil“ do mě elán a euforii. Vrátila jsem se s novou chutí pracovat na změnách ve své škole, ale také se podělit o získané zkušenosti s ostatními kolegy (nabídla jsem své získané znalosti ŠŮ a ČŠI). Písemná zpráva bude k dispozici pedagogům naší školy a bude možné si ji přečíst i na www stránkách naší školy.“

Vladimíra Zakrevská, základní škola, Zlín (Norsko)

„Do své praxe si přináším mnoho nových, především praktických zkušeností z hospitací v jednotlivých třídách, které bych chtěla realizovat pro děti mateřské školy.“

Jana Brossová, mateřská škola Juliánka, Jihlava (Německo)

„Studijní pobyt ve Španělsku byl pro mne obrovským přínosem z několika důvodů. Jako ředitelku „státní“ jazykové školy mne pochopitelně velmi zajímalo srovnání škol stejného typu. Přivezla jsem si velké množství poznatků, nápadů a inspirace pro moji další práci ve funkci ředitelky. Zejména mne ohromilo úsilí EOI Pontevedra o získání Certifikátu kvality ISO 9000. Velmi důležité právě s ohledem na stejný typ školy je navázání kontaktů s vedením i vyučujícími škol z hlediska společného zpracování projektů, účasti na výměnných pobytech studentů apod. v rámci programu Socrates.

Přehled realizovaných studijních pobytů pro zahraniční účastníky v České republice v období 1996-2003. Graf ukazuje počet seminářů organizovaných v České republice – nejvíce seminářů bylo organizováno ve školním roce 2001/2002

... důležitým faktorem je, že mě studijní pobyt utvrdil v rozhodnutí zorganizovat studijní pobyt na naší škole, týkající se také jazykového vyučování.“

Věra Nevšímalová, jazyková škola, Liberec (Španělsko)

„Považuji za naprostou nezbytnost, aby se vedoucí jednotlivých vzdělávacích institucí pravidelně zúčastňovali studijních návštěv ARION. Vzhledem k tomu, že jsem se této aktivity zúčastnil již podruhé, myslím si, že by bylo dobře, aby se zapojilo větší množství členů ČŠI a MŠMT ČR tak, jak je to běžné v ostatních zemích Evropy.“

Vlastimil Fiala, Gymnázium dr. A. Hrdličky, Humpolec (Řecko)

„Z pracovního hlediska byly velmi zajímavé diskuse se všemi účastníky. Ukázalo se, že ve všech zemích, z nichž účastníci přijeli, si pedagogové kladou stejné otázky, mají podobné problémy v mnoha oblastech, jsou schopni si brát zkušenosti od svých kolegů. Mnohé dobré nápady mohou promítnout do své pracovní náplně a snažit se je prosazovat. Doporučím účast na studijních programech Arion i dalším kolegům na MŠMT.“

Jaroslava Delišová, ministerstvo školství, Praha (Francie)

“Myšlenka zapojit se do organizování studijních pobytů programu Socrates v ČR vznikala delší dobu a byla ovlivněna zejména zkušeností z mého studijního pobytu v rámci podprogramu Arion v Řecku a s ním související myšlenkou, že i my máme co nabídnout. Rozhodli jsme se (v dnešní přetechizované době) zabývat estetickou výchovou a zvláště úlohou, rolí a začleněním hudební výchovy do celého výchovně vzdělávacího systému České republiky i v evropském srovnání.“

Organizátor kurzu: Kamil Bříza, Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady

“Studijní pobyt byl hodnocen účastníky i organizátorem jako excelentní. Základem tohoto úspěchu byl nejen dobrý program, ale účast odborníků, kteří měli o program velký zájem. V týmu účastníků byla velmi dobrá spolupráce a docházelo k rozsáhlé diskusi a výměně informací a zkušeností. Je nutné ocenit výbornou spolupráci s vedením škol a ostatních zařízení. Prezentace jednotlivých typů škol, managementu škol, problémů a úspěchů byla na velmi vysoké úrovni. Vždy docházelo k rozsáhlé diskusi a výměně zkušeností. Účastníci studijního pobytu navázali řadu pracovních kontaktů a výměny zkušeností a materiálů o školském managementu a práci ve školách tak budou dale pokračovat.”

Organizátor kurzu: Ludvík Eger, Ekonomická fakulta, Západočeské univerzity v Plzni

Další aktivity národní agentury SOCRATES

Evropský rok jazyků 2001

Rada Evropy ve spolupráci s Evropskou unií vyhlásily rok 2001 Evropským rokem jazyků (ERJ). Národní agentura Socrates tento počín uvítala a iniciovala řadu vlastních aktivit zaměřených na posílení jazykového vzdělávání.

Již koncem roku 2000 NA vytvořila video s názvem „**Evropa – země jazyků**“, které s využitím prezentací projektů podprogramu Comenius propagovalo méně užívané a vyučované evropské jazyky. Pořad byl v roce 2001 vysílán Českou televizí včetně několika repríz.

Od roku 1998 vydává NA **kalendář** informující o tom, co se celý rok v programu SOCRATES děje, a to ve všech 11 oficiálních jazycích EU a irštině jako dvánáctém jazyku kalendáře. Na rok 2002 NA vytvořila ku příležitosti roku jazyků kalendáře ve dvou mutacích, první tradiční v jazycích EU a druhý ve všech oficiálních jazycích kandidátských zemí.

S výraznou finanční podporou MŠMT Národní agentura iniciovala dvě významné akce, kterými se chtěla podílet na realizaci "Evropského roku jazyků 2001" v Česku. Obě aktivity se snažily přispět k národní koncepci jazykové přípravy ve dvou oblastech, jež z pohledu NA zvýšenou pozornost vyžadují: první je další odborná příprava učitelů jazyků základních škol, druhou pak podpora výuky méně užívaných jazyků na úrovni studentů středních škol a odborných učilišť.

Intenzivní jazykové kurzy pro učitele základních škol a jejich vlastní děti měly v době hlavních prázdnin umožnit vybraným 49 pedagogům a 22 jejich potomkům třítydenní intenzivní jazykové vzdělávání s cílem zdokonalit se nejen v aktivní znalosti jazyka, jenž vyučují, ale rovněž v metodice a didaktice, a to vše pod vedením zkušených pedagogů z vysokých škol i rodilých mluvčí. Cílovými jazyky byly logicky angličtina, němčina a francouzština.

Projekt byl prioritně orientován jednak na vyučující z venkovských a regionálních ZŠ, pro něž je možnost zvyšování kvalifikace limitována vzdáleností k centrům. Jako druhou cílovou skupinu zvolila NA pedagogy rekvalifikované, zejména z bývalých vyučujících ruského jazyka. Vzhledem k nutnosti realizace kurzu v období letních prázdnin NA umožnila vybraným pedagogům i účast jednoho svého dítěte mladšího patnácti let. Tato nabídka vycházela ze zkušenosti, že na základních školách učí většinou ženy, které z důvodu péče o děti se mnohdy nemohou účastnit jazykových kurzů v zahraničí financovaných z rozpočtu programu COMENIUS. Vybraní kandidáti byly zařazeni do kurzů pořádaných v rámci Mezinárodní letní jazykové školy pořádané při Západočeské univerzitě v Plzni.

Dle informací ZČU, která provedla celkovou evaluaci akce přímo na základě dotazníků účastníků kurzu, byl ohlas všech zúčastněných na kvalitu kurzu i fakt, že NA vyřešila problém s výukou jazyků i mladších dětí a jejich hlídáním po dobu kurzu, velmi pozitivní.

Druhým počinem NA **byla podpora studia méně užívaných a vyučovaných evropských jazyků mezi žáky středních škol a učilišť.** Ve snaze pomoci studentům těchto jazyků (často odkázaným na samostudium) neefektivnější možnou přípravou, udělila NA 2 granty na účast na intenzivním kurzu daného jazyka přímo v zemi, kde se užívá

Z přihlášených 8 uchazečů (studentů gymnázií) vybral Národní koordináční výbor ERJ jednu studentku finštiny a jednu norštiny. Jediným kritériem výběru byl skutečným zájmem o jazyk, který uchazeči dokládali minimálními znalostmi na úrovni cca dvouletého studia daného jazyka.

NA se podařilo zajistit jedno místo na letní univerzitě v Jyväskylä ve Finsku, druhé pak v kurzu norštiny určeném vysokoškolským studentům při Národní technické univerzitě v Trondheimu v Norsku. Oba kurzy byly určeny pokročilým, proběhly v době hlavních prázdnin a byly studentkami zhodnoceny velice kladně. Rozhodně nejvýznamnějším momentem kurzu bylo jeho absolvování v zemích, kde byly nuceny jazyk každodenně používat a mohly se samy obeznámit s životem a kulturou zemí, jejichž jazyk studují.

Konkrétně kurz norštiny obnášel 5 hodin výuky denně a množství domácích úkolů. Cílem kurzu bylo umožnit účastníkům komunikaci v norštině v běžné každodenní realitě a orientovat se v denním tisku. Program zahrnoval také víkendové výlety.

Studentka pražského Gymnázia J. Patočky Tereza Kuldová jej s odstupem necelých dvou let hodnotí takto: „Když jsem na kurs odjížděla, měla jsem za sebou něco přes rok studia norštiny na státní jazykové škole. Nyní jsem dokončila studii v rámci středoškolské odborné činnosti na téma Přehled vývoje norského jazyka a připravuji se na státní zkoušku z norštiny a za rok k přijímacím zkouškám na FF UK obor skandinavistika. Kromě toho přispívám do internetového časopisu o norské literatuře www.huldra.cz, který redigují studenti skandinavistiky.“ Na svůj pobyt v Norsku vzpomíná ráda.

Zničené materiály v archivu Národní agentury SOCRATES v Praze

Pomoc po povodních

V roce 2002 v době povodněmi bylo postiženo velké množství našich škol. Národní agentura, která přišla v důsledku povodně o celý archiv v suterénu bu-

Výstava obrázků našich dětí s názvem „Děti dětem“ v den vernisáže v Bruselu

dovy, i přes své vlastní problémy zahájila okamžitě akce, které by mohly pomoci některým postiženým školám.

Po ničivých povodních v Česku se na naši agenturu obracely školy z různých zemí a nabízely pomoc našim školám. Nabídky jsme dostali ze škol a obcí z Polska, Německa a Francie a vždy jsme partnerům v zahraničí zkontaktovali postižnou školu, která si pak již dojednala potřebnou formu pomoci.

Již dva týdny po povodni byla v Bruselu v Českém centru otevřena výstava a aukce dětských obrázků s názvem „Děti dětem“, jejímž cílem bylo prodat některé obrázky a výnos použít na pomoc při obnově některých škol. Výstava pod záštitou paní Kateřiny Lukešové, velvyslankyně České republiky v Belgii, byla otevřena dne 2. 9. 2002. Na vernisáž přišlo téměř 100 návštěvníků a více než dvě třetiny obrázků byly prodány během prvního večera a zbytek během následujících několika dnů. Všichni přítomní velmi hodnotili vysokou úroveň dětských obrázků. Akce se zúčastnili i belgičtí hasiči, kteří pomáhali v Čechách při povodních. V rámci vernisáže byl promítnut dokument ČT o povodni. Výnos z aukce byl předán Základní škole ve Štěchovicích a Dětskému domovu v Žichovci.

Zničená tělocvična v přízemí školy, stejně byla zničena jídelna a školní knihovna

Vystavené a obrázky lze vidět na www.socrates.cz/auction

Národní agentura programu SOCRATES v Praze rovněž vyzvala partnerské agentury v ostatních zemích, aby pomohly **při obnově povodní postižené základní školy v Kralupech nad Vltavou.**

Touto akcí se podařilo získat příspěvky z Rakouska, Finska, Norska, Španělska a od naší agentury a škola dostala knihy pro školní knihovnu v hodnotě téměř 50 000 Kč. Slavností předání knih se konalo 10. dubna 2003 za účasti žáků, učitelů, města, krajského úřadu, NA SOCRATES a sdělovacích prostředků. Za Ministerstvo školství byl přítomen náměstek ministryně školství. Po slavnostním předání daru 291 knihy měly děti možnost si všechny knihy prohlédnout.

Dětem se knihy líbily.

Před Parlamentem v roce 2002

Studentský diář

Národní agentura se podílí na vydávání studentského diáře pro středoškoláky, který byl již vydán čtyřikrát a roční náklad se pohybuje od 30 000 kusů do 120 000 kusů. Diář slouží studentům jako důležitá studijní pomůcka, ve které lze najít většinu potřebných informací o Evropské unii.

Diář je vydáván ve spolupráci s belgickou a českou nadací a je distribuován do našich škol zcela zdarma. Každoročně dostávají studenti s diářem i dotazník, jehož cílem je získat názor studentů na otázky související s Evropskou unií, jako je např. jejich vztah k EU a k jednotlivým členským zemím, výhody či nevýhody členství v EU, apod. **Za celé období 4 roků je zájem našich studentů o členství v EU setrvalý a pohybuje se mezi 60**

První skupina studentů v Evropském parlamentu v roce 2000

až 75 %. Každoročně Francie je našimi studenty označena za zemi, ke které mají největší vztah. Z doručených dotazníků jsou každoročně vylosovány ceny pro účastníky dotazníkové akce a za podpory Francouzského institutu v Praze a Goethe institutu v Praze studenti získávají jazykový kurz ve Francii a Německu. **Minimálně 3 studenti jsou každoročně vylosováni k cestě do Belgie s návštěvou institucí EU v Bruselu. Cesta do Belgie je plně hrazena z prostředků NA SOCRA-TES.** Návštěva Bruselu se již uskutečnila třikrát a na cestu do Belgie se v tomto roce připravují studentka z Lišova, Moravských Budějovic, Nivnice a Třebíče.

Studenti před Stálou Misí ČR při EU v Bruselu v roce 2001

Evropská jazyková cena - LABEL

Evropská jazyková cena LABEL je udělována ve všech zemích EU a od roku 2001 jsou do tohoto programu zapojeny i asociované země EU včetně České republiky. Smyslem tohoto ocenění je podpořit zájem o studium a výuku jazyků využíváním nových moderních a netradičních metod. V roce 2002 byla poprvé udělena cena LABEL šesti školám v České republice:

- **Gymnázium Česká Lípa, Žitavská 2969**

Cílem projektu bylo přiblížit český jazyk a českou kulturu zahraničním studentům pomocí webových stránek, video snímků a vlastní učebnice. Gymnázium z České Lípy bude zastupovat oceněné české školy na konferenci v Dánsku v květnu 2003.

- **ZŠ J. V. Myslbeka Ostrov, Myslbekova 996**
Projekt je orientován na rozvoj komunikativních dovedností a zvyšování sebevědomí žáků. Zahrnuje studijní pobyty žáků a tvorbu učebnice a cvičebnice v anglickém jazyce.
- **VOŠ a SOŠ Česká Třebová, Habrmanova 1540**
V rámci projektu jsou specifikovány odborné termíny a vytvořeny internetové stránky v angličtině.
- **Gymnázium J. Ortena Kutná Hora, Jaselská 932**
Projekt využívá pro výuku francouzštiny krátké zprávy francouzské televize.
- **Gymnázium s rozšířenou výukou cizích jazyků Ostrava-Poruba, Čs. exilu 491**
Projekt je založen na spolupráci s francouzskými studenty a na mobilitách studentů.
- **Gymnázium České Budějovice, Česká ulice 64**
Projekt se zaměřuje na německý jazyk. Funguje na bázi mobilit studentů.

Studenti gymnázia Ostrava-Poruba při slavnostním předávání ceny LABEL v Praze

Akce v rámci pomoci

Národní agentura se v roce 1997 zapojila i do akce na **pomoc úřadům ve Velké Británii v souvislosti migrací rómských žadatelů o azyl ve Velké Británii**. Tato akce se uskutečnila na základě informace zprávy BBC o složité situaci našich dětí v britských školách. Národní agentura SOCRATES okamžitě kontak-

tovala řadu institucí v Česku i v Británii a ve spolupráci s odborem sociálních služeb v Doveru a rovněž za pomoci partnerské agentury ve Velké Británii bylo dohodnuto, že naše agentura zajistí studenty, kteří by pomohli tlumočit našim dětem ve škole a britským úředníkům v Doveru. Národní agentura vybrala a vyslala do Velké Británie dvojici studentek romštiny a angličtiny z Univerzity Karlovy a po měsíci byla tato dvojice nahrazena dalšími dvěmi studentkami, které v Doveru pomáhaly řešit oboustranně složitou situaci. NA SOCRATES platila všem studentkám letenky a uhradila veškeré pobytové náklady ve Velké Británii. Význam celé akce spočíval zejména v rychlosti poskytnuté pomoci a rovněž i v politickém kontextu byla pomoc vnímána ze strany britských úřadů velmi pozitivně. Tuto pomoc ocenil velvyslanec České republiky ve Velké Británii děkovným dopisem zasláným na adresu NA SOCRATES.

EMBASSY OF THE CZECH REPUBLIC

Vážený pan
Josef Vochozka
Socrates

Londýn, 12. února 1998

Vážený pane Vochozko,

chtěl bych Vám a programu Socrates upřímně poděkovat za Vaši cennou pomoc a hrazením nákladů cestovního a pobytu v Anglii studentek Zuzany Pojerové, Heleny Sadíkové, Kateřiny Plaché a Karoliny Hames. Obě dvojice dobrovolnic, jež působily v Doveru jako pomocnice odboru sociálních služeb na sklonku roku 1997 a počátkem roku 1998, vykonaly nesmírně záslužnou práci nejen pro odbor sociálních služeb v Doveru a romské badatele o azyl, ale i pro zklidnění česko-britských vztahů.

Zástupci kentských úřadů ocenili misi českých dobrovolnic těmi nejvážnějšími slovy, kterých jsou Britové schopni.

Přijímáte, prosím, moje srdečné poděkování za Vaše včasné a vstřícné přispění, díky němuž se mise mohla nadále dále uskutečnit.

S úctou
Pavel Seifert
velvyslanec

Kopie: ministr Vladimír Mlynář
ministr Jan Sokol
nadace Člověk v tísni

Národní agentura se snaží pomáhat i doma našim dětem a jednou z akcí byla pomoc tělesně postiženému žákovi speciální školy v Opavě. O pomoc požádali rodiče chlapce a výsledkem bylo vyčlenění jedné počítačové sestavy jako dar. Počítač byl Lukášovi předán přímo ve škole za přítomnosti ředitele školy, ostatních učitelů, rodičů a spolužáků.

Obdarovaný žák speciální školy v Opavě

Výstavy a semináře

Každoročně se NA SOCRATES účastní několika výstav zejména v Česku. Tradiční je již účast na výstavě Vzdělání a řemeslo, která se koná každoročně v Českých Budějovicích. Zde se setkávají různé typy škol prakticky z celé České republiky. SOCRATES se rovněž prezentuje i na výstavách regionálního charakteru. V předchozích letech se naše agentura účastnila i několika výstav ve Španělsku a jednou v Portugalsku.

V roce 2000 získala NA SOCRATES za kalendář 2000 prezentovaný na VI. mezinárodní výstavě Schola Nova v Praze ocenění „Nejlepší exponát“. Tyto kalendáře jsou vydávány pro všechny školy v České republice od roku 1998 každoročně nákladem 10000 kusů.

Stánek NA SOCRATES na výstavě Schola Nova v Praze v roce 2000

*Prezident Portugalska pan Mário Soares hovoří s vedoucím
NA SOCRATES Josefem Vochozkou na veletrhu v Lisabonu.*

V červnu roku 1998 se v Praze konalo zasedání Rady ministrů školství EU společně s ministry školství kandidátských zemí. Zasedání se konalo v Senátu a při této příležitosti Národní agentura SOCRATES uspořádala výstavu prací studentů českých uměleckých škol. Výstava se uskutečnila pod záštitou místopředsedy Senátu Parlamentu ČR senátora pana Sobotky. K výstavě byl rovněž vydán katalog v angličtině a obrázek z tohoto katalogu byl následně publikován na titulní straně britského časopisu.

V dubnu 2003 byla u příležitosti akcí na podporu referenda o vstupu ČR do EU otevřena výstava 30 dětských prací ve Frýdku. Místku se souboru NA SOCRATES. Většinou jde o obrázky, které v roce 2001 byly vystaveny v poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v roce 2001. Výstavu organizuje místní firma Euro Service Group, s.r.o. s Národní agenturou SOCRATES Praha. Výstava bude veřejnosti přístupná do 10. května 2003

Slovo na závěr

V úvodu této publikace je uvedeno, že přibližně 70% našich středoškoláků podporuje přistoupení České republiky k Evropské unii. Mezi vysokoškoláky je toto procento ještě vyšší a překračuje hranici 90%. Pro studenty je tato volba zdánlivě jednoduchá, mají zkušenosti z účasti ve vzdělávacích programech SOC-RATES a LEONARDO, mnohdy využívají i další program EU určený pro mladé lidi MLÁDEŽ (YOUTH).

Studenti a další mladí občané této země mají velkou výhodu – od roku 1997 mají praktickou možnost využívat granty EU podporující vzdělávání, získávání praktických zkušeností, ale i vzájemné poznání. Studenti a učitelé využívají tyto granty již šestým rokem a celkově bylo do těchto projektů investováno více než 23 000 000 EUR. Další nemalé prostředky do těchto projektů investuje Ministerstvo školství, mládež a tělovýchovy přímo.

Účast našich studentů v projektech mezinárodní spolupráce je nenahraditelná a zejména studium našich vysokoškoláků na univerzitách v zemích EU je obrovskou zkušeností a mnohdy i základem pro jejich další kariéru. Na druhé straně do České republiky přijíždí studenti ze zemí EU, aby zde studovali a objevují zde kvalitní vzdělávací systém, získávají kontakty, přátele a někteří se rozhodují ke studiu dalšího jazyka – češtiny.

Oblast školství je zřejmě výjimkou, neboť může využívat prakticky všechny programy, které EU nabízí svým žákům, studentům, učitelům, školám a dalším vzdělávacím institucím. Proto je ve vzdělávacím sektoru podpora našeho členství v EU tak vysoká. Ostatní oblasti naší společnosti nemají tolik praktických zkušeností s programy Evropské unie a to je zřejmě důvod určitého váhání před nadcházejícím referendem u některých skupin obyvatel.

Na druhé straně si nelze namlouvat, že členství v EU vyřeší všechny naše problémy. Zajímavé je, že studenti, ale i žáci základních škol se mnohdy ptají na to jak se sníží nezaměstnanost, jaká bude naše životní úroveň, jak porostou ceny. Neptají se na ani tak na otázky studia v zahraničí, neboť ví, že tyto programy již existují a zajímají se o věci, o kterých jim zatím nikdo nepodal jasnou odpověď.

Snížení nezaměstnanosti lze dosáhnout pouze nabídkou nových pracovních míst a ta mohou přijít se zahraničním kapitálem a všichni vzdělaní lidé v jakékoliv profesi najdou své uplatnění jistě snáze jako bez tolik potřebného kapitálu. Růst životní úrovně bude záviset i na produktivitě práce, což zase souvisí se zaváděním nových technologií do výroby. Vzroste sice konkurence na trhu a to neznamená růst cen. Ceny zboží porostou úměrně růstu kupní síly a i dnes existují země v Evropské unii, kde se ceny výrazně liší. Mezi levnější patří Řecko, Portugalsko. Příkladem ekonomického růstu může být pro nás Irsko, ale i Španělsko a Portugalsko. V těchto zemích se nejen zvýšila životní úroveň, ale příliv kapitálu znamená, že mnozí, kteří před lety odcházeli za prací do zahraničí, se

dnes vrací domů, neboť jejich příjmy doma jsou mnohdy srovnatelné s příjmy v zemích, kam po vstupu do EU odcházeli. Na příkladu jakékoliv země, která vstoupila do EU později, lze vidět, že členství přineslo každé takové zemi prosperitu.

Za několik týdnů již budou známy výsledky referenda a tím i budoucnost vzdělávacích programů SOCRATES a LEONARDO v České republice. Ať už dopadne jakkoliv, výsledky uplynulých pěti let působení vzdělávacích programů EU v českém školství zůstanou. Nikdo nevezme studentům a pedagogům jejich zahraniční zkušenost ani kontakty, které si ze zemí patnáctky přivezli, školám zůstane vybavení, které si pořídily v rámci spolupráce na mezinárodních projektech, žáky budou nadále vyučovat učitelé s jazykovou kvalifikací nabytou během praxe v zahraničí. Otázkou ovšem zůstává, jestli a v jaké míře, bude Evropská unie našemu školství pomáhat do budoucna. A byla by velká škoda tuto příležitost nevyužít zejména při pohledu na výsledky referend ve Slovinsku, Maďarsku, ale i na Maltě.

Vydalo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky,
Odbor komunikační strategie
Obsah Vzdělávací program EU SOCRATES, národní agentura
Vydání první, 76 stran, náklad 6 000 ks
Fotografie na titulní straně pochází
z European Commision Audiovisual Library
Neprodejný výtisk

Další informace o problematice o EU naleznete
na <http://www.euroskop.cz> nebo <http://www.socrates.cz>,
info@socrates.cz

nebo na bezplatné informační lince 800 200 200

© MZV ČR, Praha 2003

ISBN: 80-86345-33-5

Chci
mít sen,
jít za ním, mít sen
a ten chránit.

Tolik snů, tolik přání,

tolik snů, které chráníš . . .

Chráníme vaše sny

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

bez ISDN se dnes žádná moderní domácnost neobejde

akční nabídka

ISDN Komfort Plus
s modemem
Asuscom
a telefonem
Sagem pouze
za **2 990 Kč**

ISDN Komfort
s modemem
Asuscom
za **1 990 Kč**

digitální balíčky ISDN již od 1 990 Kč

**ČESKÝ
TELECOM**

Pro kvalitní volání a internet využijte naši akční nabídku ISDN. Balíčky ISDN Komfort a ISDN Komfort Plus představují snadnou cestu do světa moderní digitální komunikace.

ISDN vám umožní:

- připojení k internetu a uskutečnění hovoru do 2 vteřin
- zobrazení čísla volajícího
- využívání telefonu a internetu současně a v digitální kvalitě

Akce platí od 1. 4. do 31. 5. 2003. Uvedené ceny jsou podmíněny smluvním závazkem na 24 měsíců a platí pro přeměnu telefonní linky na digitální linku euroISDN2plus. Ceny jsou včetně DPH.

Více informací a objednávky:

značkové prodejny TELEPOINT a TELEPOINT PARTNER | telefonické centrum služeb 800 123 456 | autorizovaní prodejci euroISDN
www.telecom.cz

